

ELŐFIZETÉS

ÉKLYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VISSZÉBEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

ELŐFIZETÉS:
Külföldre postai soron egyszer: 20 fr.
Működési költségviselési 16 fillér.

Ismeretlen postai soron 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesület
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Közelei főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, január 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hova épüljön a főreáliskola.
- A politika kullszál mögött.
- Lemondott a francia kormány.
- Párbaj-mozil egy házi mulatság miatt.
- Kétszázötvenmillió korona tüzkár.
- Suhog a korbács . . .
- A vidéki basa.
- A duplabosztón.
- Hegedüs Gyula a Nemzeti Színház örökös tagja?
- Tarkaságok.

Megnyílik a parlament.

Arad, január 10.

Csütörtökön ismét megkezdődik az időpocséklás a magyar parlamentben. Rövid pihenő után folytatják a tétlenséget azok, akik a választók színe előtt vastag ígéreteket, szent fogadalmakat tettek a produktív munkáról. Hogy meddig tart ez a sivár élet oda-tönt a politikai mezőkön? Hogy meddig türi a többség ezt az áldatlan huza-vonát? Nem kell különös jóstehetség annak a megállapítására, hogy a politikai explózió már közeledik. Talán mire olvadni kezd a most lehullott hó, a mélyen tisztelt ellenzéki hősök is azt kérdezhetik: hova lett, hova lett a tavalyi mandátum? Ha az oktalan kötekedés tovább tart, akkor a harc keretei valószínűleg megváltoznak és az elvek csatája nem a képviselőházban, hanem a választók előtt folytatódik. A munkapárt a most megnyíló ülészakban nem fogja olyan nyugalommal nézni a Házban történő eseményeket, mint eddig tette.

Az obstrukcióval szemben fel fog támadni a tulnyomó parlamenti többség, mely eddig meglehetősen tétlenül várta azt az időpontot, mikor a kisebbség jobb belátásra, tisztultabb hazafiui felfogásra jutván, abban hagyja a szörnyű játékot a házszabályok hézagainak hajszálhasogató magyarázata körül. Egyszer már úgy állott a dolog, hogy az ellenzékkel többé nem paktálnak, szóba sem állanak, hanem azt lehetetlenné teszik, mint mondani szokták, az ellenzéket „letörlik”. De mégis egy rövid békekíséltre szánták el magukat, mintegy záros határidőt adtak az ellenzéknek, hogy önként változtasson eddigi taktikáján és önként lássa be annak eredménytelen voltát, mert ez a harcmódor nem is a kormánypártnak, hanem egyenesen az ellenzéknek szolgál immár a kárára. Addig pedig szó sem lehet az ország érdekében kifejtendő üdvös parlamenti békéről, a meddig a véderőreimon át nem estünk. Ez a kérdés immár le esztendő óta, a Bánffy-kormány bukása óta zavarja a politikai életet, dulja fel a kedélyeket és az ellenzék céljaitól mégis oly messze, talán még messzebb jutottunk, mint ahol voltunk tizenhárom év előtt. Remény, kilátás sem mutatkozik egyhamar, hogy a katonai téren nagyobb eredmény elérhető volna annál, mint a mi részben már bennfoglaltatik a tárgyalás alatt levő javaslatokban, részben a miniszterelnök által kijelentett és reá nézve kötelező ígéretben nyert kifejezést.

Epen a minap ismételte meg a miniszterelnök azt a kijelentést, hogy köti magát katonai programja teljességéhez. Az ugynevezett katonai vívmányok, amelyek a javaslaton kívül ígértettek, mint a zászló és jelvény rendezés, nem függenek össze a véderőjavaslatok sorsával, de állását köti azokhoz a miniszterelnök. Ily őszinte, igaz, tisztességes politikai felfogás mellett történt ígéretet oly igaznak kell tekintenünk, mint a férfiak között adott szót.

De ez nem fenyegetés. Egy olyan hatalmas pártra, olyan egységes közhangulatra, az ország tulnyomó részének pártolására támaszkodó politikai vezérnek, mint a miniszterelnök, nincs szüksége a fenyegetésre. De hiszen a Justh-párt már mindjobban magáramarad. A párt szövetségesei, mint ha kezdenének oszladozni és a Justh-párt izoláltsága az ő kéréseivel harci taktikája mellett kezd mindinkább szembeötlenni.

A Kossuth-párt a választójogi kérdésben sem tart össze a Justh-párral, mely pláne junktimot akar az ő választói joga és katonai javaslatok között. Ezt a junktimot a Kossuth-párt már azért sem követeli, minthogy a Justh-féle választói jog nem kell a Kossuth-pártnak. Különben Kossuth Ferencnek kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy a katonai kérdéseket, a választói joggal összekapcsolni nem szabad. A katonai kérdések harciát külön kell megvívni. A harc így tisztább lesz és eredményesebbnek

Négy akasztófa.

Irta: Ujvári Péter.

Négyfelé virázkik most az akasztófa. A magyar büntetőjog történetében ritka jelenség ez a dus termés. Minálunk nem törölték el a halálbüntetést, de olyan emberszerető szellem hatja át a törvényeinket, és oly messzemenően van biztosítva általunk a bíróság szabad mérlegelési joga, hogy csak kivételesen súlyosbodik halálos megtorlássá a bírói ítélet.

A Ráday-korszak óta egyszer se kellett egy bűnért felelős nagyobb tömegeket kiszolgáltatni az igazságszolgáltatás megtorló hatalmának. A rablóromantika akkor tombolta ki magát legutoljára. Rózsa Sándor után már csak epigonok következtek, kicsinyke zsványok, akiket nem ékesített fel a nép fantáziájának kimagasló betyár-erkölcsökkel. A példájuk vonzott, a néptől elszakadva éltek le nyomorult haramia életüket és mikor leterítették őket a csendőrgolyó, vagy megfojtotta őket a hóhérszék, halálos holtukban se fordult feljük a nép megbocsátó rokonszenva. Legendákat, nótákat nem formáztak róluk a fonókban; csak a ponyva irodalom csinált volna hősöket belőlük, de ezt az irodalmat, hála istennek, legfőkébb a pesti csibész keresi, a falusi népnek bizony nem kell.

Még a ponyvairodalom aljas üzleti szán-

dékaik se tudták többet életra kelteni a kimult rablóromantikát. Egy-egy megdöbbentőbb bűneset után valósággal elárasztotta szennyes nyomtatványaival az országot, de a mételey most már nehezen fogott. Amire a legnagyobb bizonyosság, hogy pl. Mailáth országbíró meggyilkolása után esztendőig nem volt dolga a magyar hóhérnak. Egy nagyon hosszú interregnum után e'dét fel megint néhány lélegzetvételre a rablóromantika. Diószegi Flóris, majd meg a kisteleki családirtó borzalmas vértette döbbergett meg az országot és kényszerítette halálos ítéletre a bíróságot. A későbbi esztendőben a nyíregyházi Pap-tragédia, az utolsókban pedig Husz Abrahám és Szalma István véres regénye végződött az akasztófa alatt.

De ezeket az eseteket hosszabb időközök választották el egymástól. Hogy egy esztendőben öt halálos ítéletet hozott volna a bíróság, (Szalma Istvánt szintén ebben az esztendőben ítélték el; az egyellen, akin a halálos ítéletet már végre is hajtották), kriminalisztikánk újabb történetében valósággal példátlan.

Regula Ede.

A négy rablógyilkos között Regula Ede a legérdekesebb, nemcsak a bűnéért, de magáért is az. Nem kimondott haramia típus. Egy pár jobb emberi vonás csaknem romlatlanul maradt meg a lelkében. Ez az ember, aki meg-

döbbentő hidegvérrel és vadállati kegyetlenséggel pusztított ki egy egész családot, szeretni is tudott, őszintén és melegen. A közvélemény sokkal korábban ítélte el, mint a bíróság, mert a fellázalt igazságérzés megtorlást követelt. Regula Ede épen úgy szimulált, mint a legtöbb bűnös, mikor a bíróság elé került. Ravasz kiszámításokkal igyekezett a vádat magától mára háritani át. Hazudott, ferdített, rágalmozott, vádolt és esküözött az ártatlansága mellett. Csak akkor nem hazudott, mikor zokogva az apját emlegette. Ilyen momentumokban fordult részvétellel feléje a közönség: és ki tudja, nem-e a felmentését óhajtotta volna, ha bűnbánóan ismeri el bűnét a bíróság előtt.

Regula Ede határozottan érdekes volt. Mert szerelmes volt és mert azért gyilkolt és azért rabolt, hogy szép ruhával, aranyláncsal imponálhasson a menyasszonyának. A tömeg nem vette észre a mélyebben lappangó beteges hiúságot, amely szerelem nélkül is bűnbé dönthet egy ilyen erősen degenerált alakot. Pedig bizonyos, hogy szegény Czeizlerékat akkor is meggyilkolta volna, ha nem szerelmes. Nem a szerelem tette őt olyan véghetetlenül romlottá és romlottságában olyan agyafurttá, aminőnek a bűn elkövetésekor és utána is egészen elítélteiséig mutatta magát. A szerelem semmi esetre se lehetett elsőrendű motivum elhatározásaiban, mert az, ha igazán erős és szenvedélyes, még a fegyelmezett elmét is megzavarja,

ígérkezik. A néppárt pedig előre kijelenti, hogy ő majd csak a páholyból nézi az eseményeket, ha a Justh-párt újból megkezdi a katonai javaslatok elleni obstrukciót. Ezzel szemben az Andrássy Gyula gróffal tartó képviselők inkább az obstrukció-ellenes tábor mellett foglalnak állást. Ezt már abból is következtethetjük, hogy ez az ideiglenes békekötés, az obstrukciónak néhány hétre való megállítására is részben Andrássy Gyula politikai befolyására vezethető vissza. A nemes gróf eddig a békés kibontakozás előkészítésén fáradozott és mindaddig, míg a békére komoly kilátás mutatkozik, az obstrukció letörését nem kívánja. Ebben különbözik álláspontja Tisza István gróf álláspontjától, ki azonnal meg akarta kezdeni a harcot és azt elszántan végigküzdeni.

Már most a békekötés óta a Justh-párt helyzete jelentékenyen megváltozott. A saját pártfelei is kifaradtak. Fegyverbarátai elhagyják, békeközvetítőjük, Andrássy Gyula gróf előreláthatólag ellenük fordul, mert már meguntta ezt a meddő, kilátástalan küzdelmet. Az a hiu számítás, hogy a többség sorait megbontják a választójogi követeléssel, szintén dugába dült. Annak a nagy felelősségnek tudata, mely a nemzeti munkapártban él, kizár minden esetlen taktikai érvényesülést, ha ez a pártbonlasztást célozza.

Az ország páratlan bizalomnyilvánítása ültette a nemzeti munkapártot a kormány-hatalomba, azzal a kikötött feltétellel, hogy a parlamenti munkásság rendjét többé felforgatni ne engedje. Es a munkapárt állja is ezt a feltételt.

Nem halasztják el a sorozást? *Bécsből* jelentik: Azt a hírt, hogy a tavaszi sorozások őszre halaszthatnának, mérvadó helyen megcáfolták. Már a múlt év decemberében kiadták az illetékes hatóságoknak az utasítást, hogy tegyék meg az előkészületeket a sorozásra. A

Regula Ede pedig nem mondható annak. Ravasz, de nem okos és inkább állati ösztönök után megy, mint a logikus megfontolás után. Az ő elleplező manőverében pedig okvetlenül belezavarodik, ha igazán olyan szerelmes, mint aminőnek magát feltüntette.

A bíróság szerencsére a sok hazugságaiból is kitudta hámozni a gonoszságait és kötél által való halálra ítélte.

Makkos Vendel.

Makkos Vendel a régi futó betyárok maradéka. A Bakony nevelte haramiává. Nyomott homloka és hegyes koponyája a tipikus gonosztevőt, a született gonosztevőt, ahogy mondani szokták. Ha biborban születik, akkor is gonosztevő lesz belőle.

Mikor a tárgyaláson azt kérdezte tőle az elnök: bűnösnek érzi magát? ezt felelte:

— Ugy érzem, nem csináltam semmit.

Semmit se csinált. Február 8 án beállított Pápan Geiszt Mór zálogházába, lelőtte Geiszt feleségét, aki a sebesülés következtében megvakult és megölte Kovács Imre első osztályos gimnázistát, aki Geisztéknál volt ellátásban. Aztán elrabolt háromszázötvennégy koronát és egy oszomó ékszer.

És ő mégis úgy érszte, hogy semmit se csinált. El lehet biani neki, hogy úgy érzi, mintha semmit se csinált volna.

Az ilyen pszichológiai abnormitások megértsitik a büntetőjog modernistáit abban a fel-

sorozásokat, mint rendszeren, márciusban ejtik meg és ha őszig felemelnék a létszámot, a besorozottak közül azokat, akik póttartalékba kerültek, a randes szolgálatot teljesítők közé fogják felvenni.

Hova épüljön a főreáliskola?

(Vita a közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 10.

Az utóbbi hetekben sokat ismertett Béla-térrendezési probléma kapcsán felvetődött a főreáliskola alkalmas és ugy a pedagógia, mint a város szempontjaiból megfelelő elhelyezése. A törvényhatósági bizottság ma lezajlott közgyűlésén csak óriási erőfeszítéssel sikerült Reisinger Sándornak, Varjassy Árpádnak, Faragó Rezsőnek és Tolnay János dr.-nak a város képviselőit és a tanácsot meggyőzni afelől, hogy a modern Magyarországot nem a túlszűfolt lateiner pályákon tengődő fiatalság fogja megteremteni, hanem a technikusok, a kereskedők, iparosok és gazdász munkáján fog felépülni. Noha Arad törvényhatósága számtalanszor vallotta és hirdette ezt az elvet, oszdálatozóképpen ma, amidőn a főreáliskola sorsa és elhelyezése korrigálható volt, úgy látszott, hogy a szép elvek csak üres szavak, melyek a megvalósulás alkalmával rég feledésbe mentek. Ha ugyanis a törvényhatóság a Béla-téren engedi az állam által a reáliskolát felépíteni, kimondotta felette a halálos ítéletet. Bizonyos, hogy ez iskola néptelen és a város belső területein lakó polgárság által mellőzött lett volna. Ellenben a mai túlszűfolt gimnázium, mint a város közönsége nagy részének egyedüli menedékhelye, továbbra is tömegesen szállította volna a szellemi proletárokat, a lateiner pályára tóduló hajótöröttket.

Derekas küzdelem előzte meg a közgyűlésnek azt a határozatát, amely nemcsak az Óvár-tér gyorsabb kiépülését, hanem egy valóban korszerű és szükséges iskola megteremtését jelenti. A törvényhatóság ugyanis kimondta, hogy a Béla-tér rendezésének kérdését oly értelemben oldja meg, amint azt Reisinger Sándor bizottsági tag lapunkban többször ismertett indítványában körvonalazta. Felir a

fogásban, hogy az efféle gonosztevőknek kórház kell, nem börtön.

Csak hogy vannak betegek, akiket nem lehet meggyógyítani és ha közveszélyesek, hát a beteg mivoltuk nem követelhet elnézést. Az ilyen embereket ártalmatlanná kell tenni, mert a társadalom csak így védekezhetik ellenük.

Balázs István.

A rablógyilkosok között ez az „istenes.” A börtönben mindig pap után vágyakozott és gyönni akart. A tárgyaláson lehazudta a bűnösségét, de a papnak bevallotta bizonyosan. Ez a vallásossága perze nem sokat ért, inkább csak babonás félelemből menekült az egyház oltalmába, mint hitbéli szükségérzésből. Mert hogy mennyire babonás, azt megmutatta, mikor az esküdtek visszavonultak, hogy meghozzák a verdiktet.

Balázs István ebben a rettenetes pillanatban nevetett.

— Miért nevet? — kérdezte tőle a védője, akit ez a cinizmus felháborított.

— Az álmatag nevetem, — felelt a rablógyilkos. — Papikával és macskával álmodtam az éjszaka. A paprika az erős, a macska az hamis. Ez tehát azt jelenti, hogy erős és namis ítéletet hoznak fölöttem.

Pedig bizony igazságos ítéletet hoztak. A vizsgálat és a tárgyalás bebizonyította, hogy ő ölte meg előre megfontolt szándékkal Löwinger Ferenc zálogháztulajdonost Temesvá-

város a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez és megkéri, küldje le Aradra szakértőjét, aki előtt a tanács befogja bizonyítani, hogy az iskola, az Óvár-tér és a város gazdasági érdekei szükségessé teszik, az öt év előtt kijelölt hely mellőzését és az iskola céljaira egy újabb és szerencsésebb elhelyezési terület kijelölését. Ha ezek alapján a miniszter enged a város kérelmének és a reáliskolát nem a Béla-téren építteti fel, akkor kiírja a város a terrendezésre a tervpályázatot és azt ezer koronával honorálja. A pályabíráló-bizottságba meghívja az Országos Mérnökegylet egy és az Építőművészek Országos Együletének két tagját.

A tanács javaslata az volt, hogy a pályázatot kiírassék, de a tervező művész fixpontokul vegye a főreáliskola, fa és fémipari szakiskola, továbbá az üzletvezetőség részére kijelölt területeket.

Ezzel szemben kérte Reisinger Sándor a törvényhatóságtól, hogy a rosszul informált miniszterrel forduljon a jobban informált miniszterhez és győzze őt meg arról, hogy Aradon a technikai célokát szolgáló iskola csak az Óvár-téren helyezhető el. Öt év eltelt azóta, hogy a közoktatási kormány a Béla tértelket kiválasztotta. Mikor ez megtörtént, az Óvár-tér rendezése a távol jövő kérdésnek tűnt fel. A város közönségének egészséges ösztöne azonban, nagy áldozatok árán, a Ferenc József városrészt a gyors fejlesztés céljaira megmunkálta. Ezenkívül körülbelül háromnegyed millió korona tiszta nyereséget jelent a város pénztára javára ha az iskola az Óvár-téren épül, mert míg egyrészt eme terület telkei 300.000 koronával értékesebbekké válnak, másrészt a Béla téren felszabadult komplexum az üzleti és gazdasági élet céljaira lesz hasznosítható. A beszéd helyesléssel találkozott és a törvényhatóság melléje szegődött, úgy, hogy sem Varjassy Lajos polgármester sem Szathmáry János bizottsági tag felszólalásai nem tudtak többséget szerezni a tanács javaslatának. Steinhardt Mór dr., Faragó Rezső és Varjassy Árpád más-más oldalról világították meg az Óvár téri elhelyezés előnyeit és különösen Faragónak azt a megjegyzését kísérte helyeslés, amelyben rámutatott annak szükségére, hogy a város a maga erejének tudatában épügy más meggyő-

ron. Ravasz fortélyllyal a lakásból olyan időben esalta el a zálogházba, mikor más nem lehetett ott. Szegény Löwinger Ferenc belement a csapdába és életével lakott érte.

A védője mindent elkövetett, hogy megmentse. Azt akarta bebizonyítani, hogy Balázs István nem közönséges gonosztevő. Nemes érzés: a nagy szerelem sodorta bűnébe. Egybe akart kelni a menyasszonyával, akit nagyon szeretett. Ezért őt, mert a házasságához pénz kellett.

Regula Edeből is mindenáron szerelmes trubadurt akartak csinálni a miskolci tárgyaláson. Ez a trükk azonban ott se vált be. Temesvárott még inkább nem hatott. A bíróság nem engedte megátvezettetni magát és az esküdtek igazmondása alapján akasztófán való halálra ítélte a rablógyilkost.

A hallgatóság teljes megnyugvással fogadta a halálos ítéletet, sőt többen a bíróságot megéljenezték.

Sipos Bálint.

Miskolc, Veszprém és Temesvár után Nagyvárad jutott a szenzáció sorába, ahol december 11-én akasztófára juttatták Sipos Bálintot, a jákóhódosi gyilkost.

Az ő regénye falusi regény, de a legvéresebbek közül való. A szerelem és a legközségesebb pénzvágy vitte a lejtőre.

Vieszonya volt egy Filippás Lőrincné nevű asszony, aki az urától minden áron sza-

szóadás elfogadására bírhatja rá a minisztert amint ezt tette Debrecen és Szeged az egyetemen kérdésében.

A vita annyit eredményezett, hogy a polgármester is hajlandóságot mutatott Reisinger indítványának elfogadására, csak annyi eltérést kívánt attól, hogy a miniszter felvilágosítására és meggyőzésére ne küldjön ki a törvényhatóság deputációt, hanem azt az eljárást kövesse, hogy a kultuskormány szakközegét kérje Aradra. A többség ebben a kérdésben a polgármester mellé csatlakozott.

A politika kulisszái mögött.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 10.

A képviselőház munkája.

A képviselőház holnap háromhetes ünnepi szünet után újra megkezdí tanácskozását s folytatja az 1912 ik évi költségvetés tárgyalását. A tárcák nagyobbik felével már karácsony előtt végzett a Ház, még az igazságügyi, pénzügyi és honvédelmi minisztériumok költségvetése van hátra.

A kormánynek február elsejéig indennitása van s így három hét alatt bátran tétő alá hozhatja a törvényhozás a büdzsetet. Hogy a véderőjavaslatot a költségvetéssel párhuzamosan, illetve fől váltott napokon, vagy csak a költségvetés letárgyalása után tűzik a napirendre, ez egyelőre bizonytalan. Valószínű azonban, hogy már a napokban újabb kísérletek fognak történni valamely békés kibontakozás érdekében. Kossuth Ferenc mostanában megjelent cikkeiből s a kormánypartisaitól részéről erre adott viszbangból legalább erre lehet következtetni. A Justh párt továbbra is a technikai obstrukció fegyvereivel akar majd a katonai javaslatok ellen küzdeni. Hogy megtudja ehhez nyerni a Kossuth-pártnak vagy legalább egy részének támogatását, jórészt ezen fordul meg a parlamenti helyzet további alakulása.

Budapestről jelentik: Holnap ül össze a parlament, de az ülést nem előzi megpártértekezet, mint rendszeren a parlament szünetelése

badulbi akart. Felbujtotta hát Sipos Bálintot az ura ellen, amit a tárgyaláson maga is beismert.

Bünszövetkezetté alakultak és bevonták a véres érdekelttségbe Nagy Bálintot is.

Sipos Bálint és Nagy Bálint egy éjszaka rátörték Filippás Lőrinc házára és végrehajtották a gyilkosságot.

Nagy Bálintot életfogytig tartó fegyházra ítélte a nagyvárosi törvényszék, Filippás Lőrincét fölmentette, Sipos Bálintot pedig kötél által való halálra ítélte.

A gyilkos azzal védekezett, hogy önvédelemből ölte meg Filippás Lőrincet és mindvégig ártatlannak mondta magát. A halálos ítélet nem rendítette meg. Ugy látezik, sokkal kevesebbet törődött a maga életével, mint a Filippásné életével. Mert valóságos felrappogott az arca, mikor meghallotta, hogy az asszonyt a törvényszék fölmentette.

Mikor visszavezették a cellájába, ezt mondotta a védőjének:

— Az a kívánságom, hogy Filippás Lőrincé legyen az én portám.

Ez a vadállat ehhez az asszonyhoz, aki miatt gyilkolt, őszinte emberi vonzalommal viseltetett és ezért ez egy vonásáért kibékületben gondolhat rá a társadalom, amelynek jogrendjét olyan alávaló módon megsértette.

után történni szokott, mert az egyes tárcákkal szemben a pártok már elfoglalták álláspontjukat. Legközelebb pártértekezletek csak az appropriációs javaslat előterjesztése előtt lesznek. A néppárt tart ugyan értekezletet, ez azonban néhai Zichy Ágoston emlékének szólni politikáról itten nem lesz szó.

Nem lesz fegyverszünet?

A most elmúlt fáradt szünet napjaiban az a hír kerekedett szárnyra, hogy a kormány újabb fegyverszüneten gondolkodik s a költségvetés után apróbb nemzetközi javaslatokat s a polgári perrendtartás életbeléptetését akarja még intéztetni a parlamenttel. Illetékes helyen érdeklődtünk a kérdésben s a következő felvilágosítást kaptuk:

— *Ujabb fegyverszünetről szó sincs.*

A kormánynek nincs kifogása az ellen, ha nyomban a költségvetés után egy két ülést az apróbb javaslatoknak a restanciából való elintézésére fordít a Ház. De a perrendtartás nem kerül sorra, amint ez irányban Khuen-Hédervary már megállapodott Székely Ferenc igazságügyminiszterrel. És a kormány nem is köti magát nagyon a nemzetközi szerződések beikkelyezéséhez. Ha az ellenzék ezt feltétel nélkül elvégzi, meg fog a dolog történni, de kompenzációkat ezért egyáltalában nem ad.

Egy esküvő bonyodalma.

Bécsből jelentik: A politikai köröket nagyon meglepte, hogy Csirszky német nagykövet leányának esküvőjén sem Aerenthal gróf, sem a külügyminisztériumnak valamely képviselője nem volt jelen. Föltűnt az is, hogy sem az angol, sem a francia nagykövet nem volt az esküvőn és nem is képviseltették magukat és hogy az osztrák minisztérium csak a honvédelmi minisztert bízta meg képviselésével. Mind ez annál föltűnőbb, mert néhány héttel ezelőtt Szögyény-Marich gróf berlini nagykövetünk leányának esküvőjén jelen voltak az egész diplomáciai kar, a birodalmi kancellár és a birodalmi hivatalok képviselői. — Más forrásból azt jelentik, hogy Aerenthal gróf családi gyászra miatt nem lehetett jelen az esküvőn és hogy a külügyminiszter már néhány nappal előbb e miatt elnézést kért Csirszky nagykövettől.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusán Vázsonyi Vilmos elnöklete alatt folyó hó 7-én tárgyalták a kereskedelmi alkalmazottak sérelmeit, melyek orvoslását megfelelő helyeken szorgalmazni határozták. A kongresszus elfogadott egy határozati javaslatot, mely szerint a *magántisztviselő napi munkaideje legfőljebb nyolc*, a kereskedelem más alkalmazottaié *legfőljebb tíz óra legyen*, az üzleteket pedig *nyolc órakor bezárják*. Határozati javaslatban mondta ki a kongresszus, hogy a kereskedelmi alkalmazottak *szolgálati viszonyait szabályozó törvényjavaslat betérjesztését halasztatlannak tartja*. Elfogadták a kereskedelmi alkalmazottak *nyugdíjgyűjvéről* szóló határozati javaslatot, a melyben kéri a kormányt, hogy sürgősen készítse el s gondoskodjék róla, hogy mielőbb törvényerőre emelkedjék. Kimondták ezután, hogy az általános és teljes, kivételt és felfüggesztést kizáró *harminchat órás vasárnapi munkaszünetet* a kereskedelem minden munkásának biztosítani kell. A kereskedelmi miniszter képviselőjében megjelent Díószegi osztálytanácsos kijelentette, hogy a kereskedelmi kormány mostani vezetői a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak méltányos, jogos gazdasági és szociális igényeinek kielégítésére és előmozdítására törekszenek.

Lemondott a francia kormány.

— Viszály a minisztertanácsban. —

Távíratok tudósítás.

Páris, január 10.

Röviden megírta ma reggeli számában az Aradi Közlöny is, hogy De Selves francia külügyminiszter lemondott. Lemondásának oka — amint mai párisi táviratok jelentik — az, hogy a szenátus bizottsági ülésén ellentétbe került Caillaux miniszterelnökkel. A marokkói politikáról volt szó és a miniszterelnök becsületszavára kijelentette, hogy Németországgal a külügyminisztériumon kívül és Cambon nagykövet tudta nélkül nem tárgyalt. E nyilatkozata után Clemenceau volt miniszterelnök azt kérdezte De Selves külügyminiszterrel, megérősítheti e a miniszterelnök állítását. A külügyminiszter egy ideig habozott, szután akadozva ezt mondta:

— Nem válaszolhatok, mert kettős kötelelenség előtt állok. *Tisztelem az igazságot és tekintettel kell lennem Franciaország érdekeire.* — Egy másik verzió szerint azt mondotta még, hogy tekintettel kell lennie a miniszteri szolidaritás érdekeire is.

Clemenceau erre újból felszólt és ezeket mondotta:

— Válaszát a bizottság tagjai talán korrektnek tekintik, egynek kivételével és ez az én én vagyok, mert kevéssel ezelőtt én hoztam jött és az ellenkezőjét mondotta.

Ez okozta De Selves külügyminiszter lemondását, aminek rendkívüli fejleményeit nagy érdeklődéssel kíséri mindenki. Az ebből keletkezett viszály, mely a francia kormány tagjai között kitört, a mai minisztertanácsban annyira kiélesedett, hogy a kormány lemondott.

Arról az izgalmas vitáról, amely Clemenceau, Caillaux, De Selves között a tegnapi ülésen történt, még a következő részleteket közlik: Clemenceau kijelentette, hogy különböző bizalmas közléseket kapott, különösen azt, hogy Fondere, a tárgyalással megbízott egyik kiküldött jegyzőkönyvet mutatott, amelyben gondosan följegyzett minden beszélgetést, melyet Párisban Von der Lancken német nagykövetségi tanácsossal folytatott. Caillaux erre azt felelte, hogy mindez nem áll. Fondere kijelentette előtte, hogy azok a tárgyalások, amelyek Berlinben és Párisban folytatott, sohasem vonatkoztak Marokkóra. Caillaux ezután magához Clemenceauhoz fordult és azt mondta:

— Ha önnek eltenem ilyen dolgokat meséltek, miért nem jött ön hozzám, hogy velem beszéljen azokról?

De Selves külügyminisztert tegnap este félkilenckor Fallières elnök fogadta. De Selves az est folyamán a köztársaság elnökéhez levelet intézett, melyben azt írja:

A szenátusi bizottságban történt kínos incidens után lemondok a külügyi tárcáról, mert nem viseihetem tovább a felelősséget olyan külpolitikáért, mely a felfogások harmóniájának és a szolidaris eljárás harmóniájának híján van. Attól az óhajtól vezéreltetve, hogy a nehéz tárgyalásokat eredményes befejezéshez juttassam és azoknak parlamenti elfogadását biztosítsam, köteleltségemnek tartottam hivatalomat megtartani. De a kettős feladat, hogy egyrészt az igazság ellen ne vétsek, másrészt ne szegjem meg az állásomból folyó korrektség köteleltségét, nem engedi meg nekem, hogy tovább tagja maradjak a kabinetnek.

A levél De Selves e szavaival végződik: Mindenkor meg fogom őrizni annak a jóakarata emléket, mellyel a köztársaság elnöke engem fényes és feledhetetlen körülmények között megtisztelt.

Későbbi hírek azt jelentik, hogy *Delcassé* tengerészeti miniszter elvállalta a külügyi tárcát.

Párisból jelentik éjjel: A külügyminiszter tegnapi lemondása ma váratlanul az egész kabinet lemondását vonta maga után. Még a késő esti órákban bizakodtak abban, hogy *Delcassé* átveszi a külügyek vezetését, úgy látszik azonban a minisztertanács, amely a késő esti órákba nyult bele, nem tudott egyezségre jutni, amennyiben közvetlenül a minisztertanács után általános meglepetésre a követelő jegyzéket adták ki:

Tekintettel azokra a nehézségekre, a melyekkel *Caillaux* miniszterelnök a tengerészeti tárca betöltésénél találkozott és tekintettel arra, hogy ezen tárca betöltésére sürgős szükség van *Caillaux* miniszterelnök azon a véleményen van, hogy tovább a kormányzásért nem vállalhat felelősséget.

A késő éjjeli órákban más oldalról jelentik, hogy a minisztertanácson viszálykodás támadt az egyes miniszterek között.

Török May grófnő, a khedive feleségének gyásza. (Mehalt az egyiptomi alkirály anyósa.)

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, január 10.

Kutyája és kedvenc madaraitól körülvéve érdekes életű dáma hunyta le szemét örökre Budapesten a Pajor szanatóriumban. A gyászjelentés szerint: *Sofie van Cserna*, geborene *Gräfin Vetter von der Lilie*. Hatvan éves volt a grófnő, de nagyvilági szokásait, maga és a társaság iránti aprólékos kötelességeket, a ruhák, a kölni viz, a szépitők szeretetét megtartotta mindhalálig. Mondják, hogy mikor az operációs asztalra vitték, ehhez is toalettet csinált és arcát szokása szerint sokáig ápolgatta.

A szép és nagyéletű grófnőnek *Cserna Károly* festő a harmadik férje. Valami tizenöt esztendővel fiatalabb, mint a grófnő. A második férje *Puskás Károly* földbirtokos volt, aki *Török Sándor* gróf halála után vette feleségül a grófnőt. Ebből az első házasságból származott a legszebb mesziánót csinált *Török May grófnő*, akit az egyiptomi alkirály vett feleségül.

Ennek a szenzációs házasságnak a híre akkoriban bejárta a világsajtót. A külföldre szakadt *May grófnő*ről akkor már régóta nem hallottak idehaza. Legutoljára *Freystädler Flóra* beszélt a híres hölgyről emlékirataiban. Óh azok a szép párisi napok. Együtt éltek a legragyogóbb életet, és a bárónő. *Török May grófnő*, meg még két másik nemzetközi grófnő. És aztán híre jött, hogy Párisba ment egyszer a khedive, beleszeretett egy magyar grófnőbe, magával vitte és feleségül vette.

PRINZESSIN DJAVIDAN HANOUM

ez a grófnő mostani címe, illetve neve. Hercegnő, alkirálynő. A királyi mód nem felejtette el családját *May grófnő*vel. Anyjáról királyi módon gondoskodott. Most, hogy megbetegedett, — csontszu kinezta az öreg dímát, — felvételte a Pajor-szanatóriumba. Képzeltető, mekkora összeggel ajándékozta meg időnkint az édesanyját, ha ez akkora móddal rendezkedett be a szanatóriumban. Négy utcai szobát tartott lefoglalva a grófnő. Tíz hétig volt a szanatóriumban. A baja oly súlyos volt, hogy nem lehetett rajta már segíteni.

A temetésére, amely a kora délutáni órákban volt, hazaérkezett leánya, az egyiptomi alkirálynő.

Párbaj-mozi egy házi mulatság miatt.

— *Urileányok pikáns kupléi.* —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Nagyvárad, január 10.

Nagyváradon, mint onnan jelentik, a lakosságot élénken foglalkoztatja egy sereg lovagias ügy, amely *Szilveszter* éjjeli mulatság alkalmából kerekedett. Egy nagyvárad milliomosnak, *Darvas Imrének* lakásán a múlt év utolsó éjszakáján házibál volt, amelyen a jelenvoltakból műkedvelő kabaré is szerepelt. Erről a házimulatságról a *Szabadság* című lap tréfás közleményt írt, amely a többi közt azt mondta, hogy a szereplő kisasszonyok és a fiatalemberek pikáns kuplékat adtak elő.

A házimulatságon jelen voltak megharagudtak a közleményért s egyikük, *Perczel Adolf dr. ügyvéd* magyarázatot, illetőleg elégtételt kért segédei útján a lap szerkesztőjétől, *Szirmai Ödöntől*. A szerkesztő megnevezte segédeit. A megbízottak még nem fejezték be tanácskozásukat, de valószínű, hogy az ügyet békésen in ézik el.

Más forrásból kapott értesülés egész párbaj-mozinak mondja a nagyvárad eseményeket. E szerint így történt a dolog:

A *Szabadság* megemlítette — nevek nélkül — hogy egyik családi mulatságon fiatal leányok azzal szórakoztatták a mintegy száz főnyi közönséget, hogy előadták, a mint *Erdős Renée* el akarja csábítani *Szent Antalt*; verses krónikában megénekelték *Alba Nevis* házasságának történetét s nem maradt el a műsorról mocsis sem. A tárcacikket a mulatság egyik résztvevője, *Lukács Endre* tojáskereskedő magára nézve sértőnek találta s ezért *Losonczy Béla* tüzérhadnagy és *Perczel Adolf dr. ügyvéd* útján lovagias elégtételt kért a cikk írójától, *Szamuely Tibor* hírlapírótól, aki *Szirmai Ödön* lapszerkesztőt és *Glazer Emanuel dr.* orvost nevezte meg segédül.

Mielőtt a tárgyalás megkezdődött, az egyik megbízott, *Perczel Adolf dr.*, — egyébként a nagyvárad párbajellenes mozgalom vezetője — egy hangversenyen sériéssel illette *Szamuely Tibort*, távollétében. *Szamuely* ezért *Fekete Ferenc dr. ügyvéd* jelölt és *Bartha Béla* fogalmazó útján elégtételt kért *Perczeltől*. Ennél fogva *Perczel* kénytelen volt lemondani a *Lukács-ügyben* megbízatásáról s helyére *Sarkadi Lajos dr.* iparkamarai titkár lépett. *Sarkadi Lajost* azonban a megbízottak kifogásolták, mert néhány évvel ezelőt — párbajellenes elveire való hivatkozással — megtagadta a lovagias elégtételt. Ez rendkívül kellemetlenül érintette *Sarkadi Lajost*, aki haragjában súlyosan megsértette az egyik megbízottat, *Szirmai Ödönt*.

Ebből újabb affér keletkezett. *Szirmai Ödön*, *Illés István dr. ügyvéd* és *Pajor László dr.* orvos útján provokálta *Sarkadit*, aki *Popper Ákos dr.* bankigazgatót és *Dénos Sándor dr. ügyvéd*et bizta meg képviselővel. Közben a *Lukács-ügy* befejeződött. *Sarkadi Lajos* és *Losonczy Béla* lemondtak megbízatásukról s helyettük *Lichtmann Jenő* földbirtokos és *Zenk Alajos* tüzérhadnagy képviselték *Lukács Endrét* s elfogadták *Szamuely Tibornak* oly értelmű nyilatkozatát, hogy „sajnálja, ha netán a megjelent cikkből valaki sértést olvasott volna ki.”

Ma befejeződött a *Perczel-ügy* is, amennyiben *Perczel Adolf dr.* megbízottai: *Ágoston Péter dr.*, a Párbajellenes Liga elnöke és *Sarkadi Lajos dr.* iparkamarai titkár felük nevében az inkriminált sértések egy részét meg nem történtnek mondták, másik részére pedig

kijelentették, hogy azokat nem *Szamuely Tiborra*, hanem a *Szabadság* szerkesztőjére, *Lassky Ármira* vonatkoztatta.

Ez azután előidőzte a negyedik lovagias ügyet. *Lassky Ármint* ugyanis két főhadnagy útján provokálta *Perczel Adolf dr.-t*.

Kétszázötvenmillió korona tüzkár.

— Az Equitable palota pusztulása. —

Távirati tudósítás.

Newyork, január 10.

Az amerikai tömegkatasztrófák közt is egyik legrámcsobb és leglesújtóbb hatású az a tüzkatasztrófa — mint azt ma megirtuk — amely az *Equitable* biztosító társaság palotáját elhamvasztotta. A pusztulás az üzleti élet egy részét hosszú időre megbénította s rengeteg erőfejlesztésre lesz szükség, amíg az áldozatul esett okmányokat pótolni lehet. A banknegyed központjában meredező épület foglalta magában a *Harriman* vasutak és más cégek, továbbá főként értékpapirokat őrzésre vállaltó trósztknek az irodahelyiségeit s az értékek mentésére alig volt mód. Egy-két óra alatt a tizenkét emeletes nagy fehbőkarcoló izzó kolosszus volt, amelyet szinte lehetetlenség volt megközelíteni. A tüzőtök hiába ostromolták a lángtengert a szomszédos házak tetejéről a hatalmas vizsugarakkal, csak épen megakasztották a tűz terjedését. A liftek elromlottak s a legfelsőbb emeletekről a legnagyobb küzdelemmel menthették csak meg az embereket. Sokan leugrottak a magasból és bárman szörnyet haltak. A kárt az újabb becslések egyre nagyobbra állapítják meg. E szerint a kár tizenöt—husz millió dollár. A mintegy ötszáz milliónyi értéket tartalmazó páncélszekrények őrzőhelyiségbe voltak bezárva s tulajdonosaiknak üzletmenete megakadt.

Newyorkból jelentik: Sok bank és tőzsdeügynökség bezárta üzletét, a tőzsde szünetel. Félmillió indexlap és biztosítási kötvény megsemmisült. Több évig tart, amíg újra elkészülnek. Még sohasem történt, hogy egy tüzesetnél ily jelentékeny pénz és értékek semmisültek volna meg. A városnegyednek kilenc utcája el van zárva. A szomszédos bankok pincéi viz alatt állanak. A nagy hideg következtében az oltásra használt víz az épület körül nagy távolságban megfagyott.

Newyorkból jelentik: A legutóbbi rendőrségi jelentések szerint az *Equitable*-palota égésénél három ember életét veszítette, kettő eltűnt és kettő megsebesült. Az anyagi kár ötven millió dollárra tehető. Az *Equitable*-társaság közli, hogy a társaság főhelyisége sértetlen maradt. Az ott őrzött kétszáz millió dollár értékű értékpapír valószínűleg megmaradt.

Newyorkból jelentik: Az *Equitable* tüzkatasztrófájának áldozatai között van négy tüzőltő és a tüzőltő főparancsnok, aki a leghörsőbb magatartást tanúsította. Maga is fölment az égő emeletekre, hogy bennszorult embereket megmenten. Az ügyvédek szövetségének helyiségeiben épen ülést tartottak, amikor a tűz kitört. Három szolga visszamaradt, hogy a könyveket megmentse. Nem juthattak már ki s a palota tetejére vezényelték őket, ahova kötelet dobták át nekik. Kettő már ereszkedtek le, amikor a kötelet elértek a lángok s a két szolga lezuhant. A harmadik erre beleugrott a lángokba. *Walsh* őrnagy, a tüzőltőparancsnok alatt lezakadt egy padozat s legényeivel így pusztult el. A borzasztó szerencsétlenséget a központi fűtés kezelője okozta vigyázatlanságból.

A vidéki basa.

— Fölmentették a meghurcolt ökörmezői gyógyszerészt. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, január 10.

Érdekes sajtópört tárgyalt ma a budapesti esküdtbíró. Székely Miksa ökörmezői gyógyszerész a fővárosi lapok 1910. november 18-iki számában megírta, hogy egy alaptalan vádaskodás folytán hogyan látta vele a hatóság. Elmondta a cikkben, hogy Balázs Pál máramarosszigeti vizsgálóbíró házkutatást tartott nála. Egy levél után kutatott a annyira tulbuszó volt a bíró, hogy menyasszonya jelenlétében Székelyt pórere vetkőztette és megmotozta. Az egész dolog arra a hajszára vezethető vissza, amelyet szerinte Pál Alfréd volt főszolgabíró, jelenleg képviselő, indított ellene. A *Tatárjárás Ökörmezőn* című cikk miatt azután a megvádolt vizsgálóbíró sajtópört indított Székely Miksa ellen. A budapesti esküdtszék szorosan fölmentette a meghurcolt gyógyszerészt, aki megbizonyította a cikke állításait.

Az érdekes tárgyalásról ezt a tudósítást közöljük:

(Nem vagyok bűnös.)

A pört ma tárgyalta Mikovics bíró elnökletével a budapesti esküdtbíró, amely előtt a kérvényt Sztrache ügyész, a védelmet Lengyel Zoltán dr. képviselte. A vádirat felolvasása után az elnök megkérdezte Székely Miksa gyógyszerésztől, bűnösnek érzi-e magát?

— Nem — felelte Székely. — A cikknek én vagyok a szerzője, de bűnösnek nem érzem magam. Amit megírtam, az igazságra teljesen megfelel.

— Mi oka volt önnek a cikk megírására?

— 1906-ban vettem át Ökörmezőn a gyógyszerész vezetését. Ott az első pillanatban egy csoport, amely a patikát meg akarta szerezni, rossz szemmel nézett rám. Utjukban voltam. Először közigazgatási úton zaklattak, majd a mondva csinált büntvények legképtelenebb áradatát zúdították rám. *El akartak idegeríteni a menyasszonyomtól is*, aki a patika tulajdonosa volt. A hét minden napjára idézést küldtek. Ellenségeim vezére egy olyan ember volt...

— Ne tessék vádolni senkit.

— Azt a hajszát, amit ellenem indítottak, fővárosi ember megérteni nem is képes. Patikám jóvedelmét mesterségesen megrövidítették. Én szabadulni akartam a hajszá következményeitől, Bécsben jártam, amikor hazajöttem, értesültem, hogy a máramarosszigeti elnök ott vizsgálatot tart. Az történt ugyanis, hogy Lánny Wolf álnév alatt valaki följelentést tett az igazságügyminiszternél az ottani járásbírósnál uralkodó állapotok ellen. Azt hitték, én írtam a följelentést. Tehát ellenem is megindították a vizsgálatot. Megkérdeztem az elnöktől, ki állítja rólam, hogy én voltam a vádaskodó, de levelemre választ nem kaptam.

— Épp megérkeztem, még ki se pakkoltam, — folytatta Székely — két uri ember és két szuronyos csendőr jött be. Az egyik ur Balázs vizsgálóbíró volt. Be se mutatkozott. Szuronyos csendőrök állítottak a szobák elé.

— Mit akar itt a bíró ur? — kérdeztem.

— Egy conceptust és egy postai feladóvevényt keresek — felelte ő.

— Tessék várni, míg idebivatnom az ügyvédséget.

— Az atyáistennek se várok — felelte — és a menyasszonyom előtt pórere levetkőz-

tetett és végigtapogattam. Még az óráim fedelét is felnyitotta.

— No, most felfolyamodást jelenthet be — mondta gunyosan.

Ezután menyasszonyom szobáit hányták fel. Menyasszonyom hetvennyolc éves anyja megnémult az ijedtségtől és ma is élőhalottja az esetnek. A bíró úgy állt ott, mint egy törökbasa, csak dirigált. Ebéd utántól este nyolcig tartott a házkutatás. Egy vendégem érkezett, Rochitz Márton dr., még ezt is megmotozták. Végzést nem hirdettek ki előttem. Több irományomat, amely Pál Alfréd dr. volt bíró, most képviselő ellen fegyelmi feljelentés conceptusa volt, elkobozták. Én kijelentettem, hogy álnév alatt sohasem tettem feljelentést. Másnapra berendelték a járásbíróra és csak ott kézbesítették a házkutatást elrendelő végzést. Rettenetes, ami üldöztetést ott el kellett szenvednem, még a boldok házába is be akartak csukadni. Hisz a fővárosi lapok eleget foglalkoztak az esettel.

— Miért nem jelentette ön fel fegyelmi úton a bíró urat? Ha igaz, amit állít, úgy az olyan bírónak kitékérnék a nyakát.

— Expressz feljelentést küldtem Székely igazságügyminiszternek. A feljelentés megjegyzés nélkül érkezett vissza.

— Az iratokból úgy látom, hogy ön a személymotaózásnál önként vetette le a mellényét és kabátját. Talán igazat volt ön?

Székely nevet.

— Kérem, úgy volt az eset, ahogy azt elmondtam. Rochitz Márton dr. gyógyszerész, aki azért jött le hozzám, hogy megvegye a patikát, jelen volt. Még azt mondta, hogy ilyen helyen — ahol így bánnak az emberrel — nem vesz patikát.

(A vizsgálóbíró vallomása.)

Balázs Pál dr. máramarosszigeti vizsgálóbíró panaszost hallgatják ki ezután. A bíró elmondja, hogy a máramarosszigeti ügyészség tett indítványt, hogy nyomozzon a névtelen levél ügyében. Székely volt gyanúsítva a levél irással, tehát ellene kellett eljárni, mert gyanúok voltak ellene. Erre határozatot hoztam a házkutatásra és személymotaózára. Elmentem csendőrökkel együtt hozzá és felolvastam neki a határozatot. Megkérdeztem: él-e a felfolyamodással? Azt mondta: igen. Ezután felszólítottam, adja elő a keresett conceptust és feladóvevényt. Székely indulatosan tiltakozott intézkedésem ellen, mire megfenyegettem, ha nem viselkedik nyugodtan, szigorú rendszabályokhoz nyulok. Erre azzal fenyegetődött, hogy interpelláltat. Én kiadtam a parancsot, motozák meg. A társát én kutattam ki. Tény az, hogy végigtapogattuk a felemeltük a nadrágját és lehúztuk a harisnyáját. Nem találtunk nála semmit. Erre a lakását kutattuk át. Bőröndjét, fiókját, szekrényét, ágyneműt és könyveit átnéztük, de nem rongáltuk meg semmit. A házkutatás után Székely anyósának Medveczkyné lakására mentünk. Nem igaz, hogy az öreg asszony sírgörcsöket kapott. Tény az is, hogy egy ottlétő idegen bőröndöt is felnyitottunk, de ebből semmi jogsérelem nem származott senkire. Kijelentem, hogy Székely egyéb állítása valótlan.

(A bizonyítás.)

Ezután a valódiság kérdésére került a sor. Lengyel Zoltán dr. védő bizonyítani kívánja a valódiságot. A védő bizonyítani akarja, hogy a házkutatásnak elője a meghurcoltatás volt. Rochitz dr. nem jelent meg, helyette kéri Fényes Lászlót és Ferenczy Gézát kihallgatni. Bemutat több okiratot, amelyeknek felolvasását kéri.

— Sztrache ügyész hozzájárul a védő indítványához. Kéri ő is mindama tanuk kihallgatását, akik a házkutatásnál jelen voltak. Tiltakozik az ellen, hogy az is bizonyíttassék, hogy vádolt ellen hajszát indítottak. Ez a kérdés nem tartozik ide.

Lengyel dr.: De igenis ide tartozik. A vizsgálóbíró nem a saját fejétől, hanem többek iniciatívájából járt el.

A bíróság határozata az, hogy a bizonyítást megengedi, de csak Balázs Pál vizsgálóbíró esetére vonatkozólag. Miután a cikk azt is állítja, hogy Balázs csak eszköz volt, erre vonatkozólag is megengedtetik a bizonyítást. Hogy mások Székely ellen hajszát indítottak, ennek bizonyítását mellőzi a bíróság.

Az elnök ezután felolvasta az ügyre vonatkozó iratokat.

(Vallanak a tanuk.)

Az első tanu Gőr Orbán törvényszéki írnok volt, aki elmondja, hogy felkutatták az egész lakást, leszedték az ágyneműket, de azt, hogy Székelyt levetkőztették volna, nem látta. Tény az, hogy az öreg Medveczkyné sírva panaszkodott, hogy ilyen szegényen még nem érte. Tanu elmondja azt is, hogy Medveczkyné el akart küldeni az ügyvédjéért, de a vizsgálóbíró intézkedésére ezt a csendőrök megakadályozták.

Székely: A tanu ur nem meri itt a tiszta igazat megmondani. Nemrégiben arra kért, álljak el a kihallgatásától, mert kellemetlen dolog neki a főlebbvalója ellen vallani. Az állását is elvesztheti.

Lengyel dr. védő: Igaz e, hogy a vizsgálóbíró ur elrendelte, hogy az öreg asszonynak a Székely szobájában lévő menyasszonyi koszoruját is szétbontsák és a csendőr ezt megtagadta?

— Nem emlékszem, hogy volt-e a szobában menyasszonyi koszoru, de ha volt és ha a vizsgálóbíró ur elrendelte a felbontását, akkor a csendőr nem tagadhatta meg.

Schmiedl Herman állami iskolai igazgató tanu, szemébe mondja Gőrnek, hogy azt mondta, hogy ilyen szabálytalan házkutatást nem látott még. Azt mondja, Balázs bíró őt is rá akarta venni, hogy valljon Székely ellen.

Igen érdekes volt Bajonik György, jelenleg rozsnói albiró vallomása. A tanu elmondja, hogy a házkutatás tényleg nagyon erőszakolt volt és amikor ő Székely érdekében szót emelt, a vizsgálóbíró rákiáltott. Az ügyben őt is kihallgatták a vallomása-ra Balázs vizsgálóbíró azt a megjegyzést diktálta jegyzőkönyvbe, hogy ő részeg volt. Erért fegyelmi feljelentést tett Balázs ellen.

A következő tanu Fényes László hírlapíró. Fényes több cikket írt az ügyről a lement Ökörmezőre, ahol legelőbb husz szavashibető ember mondotta neki, milyen hajszá folyik ott Székely és Medveczkyné ellen és hogy vagyoniilag és erkölcsileg ki akarják őket Ökörmezőről pusztítani.

A két csendőrtanu, akik je'én voltak az esetről, azt vallják, hogy ők a vizsgálóbíró részéről semmi szabálytalanságot nem tapasztaltak. Friedmann Lipót gyógyszerész-gyakornok, — aki szemtanuja volt az esetről, — szintén mentő vallomást tesz Székely mellett. Szerinte az egész házkutatás és a személymotaózás erőszakos volt és ő teljesen megtudta érteni Székely felháborodását.

A délután folytatott tárgyaláson a bíróság elsőnek Sánta Mihályt hallgatta ki tanuként, aki annak idején a patikában dolgozott laboránsként. A tanu vallomásában elmondta, hogy a házkutatás alkalmával csak azt látta, hogy a csendőrök a szekrényt kiürítették és a nagyságáék sírtak.

A következő tanu özvegy Medveczky Ferencné, aki látta, midőn a csendőrök és a vizsgálóbíró a házkutatás napján a lakást bejötték, Székely kérte a vizsgálóbírót, hogy várjon, amíg jogtanácsosát értesíti, a bíró azonban figyelembe se vette ezt a kérést és kijelentette, hogy „az Uristen te teszi hivatalos aktus alatt ide be a lábát!” és megfenyegette Székelyt, hogy lecsukattja. Tanuja volt annak a jelenetnek is, amikor Székelyt levetkőztették.

Özvegy Medveczkynét szembesítik a több tanukkal; ő azonban fenntartja vallomását. További vallomásában még elmondta, hogy a csendőrök a szobában mindent összedoláltak megrongálták és bepiszkították.

Több lényegtelen tanu vallomása után a bíróság néhány végzést olvastatott fel, amely után a perbeszédre került a sor. Perbeszéd után az esküdtek Székelyt nem bűnösnek mondták ki és ennek alapján a bíróság Székely Miksát a rágalmarás vádjától fölmentette.

A dupla-boszton.

— Az idej farsang táncai. —

Arad, január 10

Charles D'Albert, az első angol tánomester nagy karriert jósol egy új táncnak, amelyet ő *dupla-bosztonnak* nevez. Mint minden tánc, ez is a véletlennek köszöni származását.

Egy engadimi hotel báltermében történt, hogy egy táncoló pár egy forduló közben megcsuszott és zavarában keresztelte a lépést. A figyelmes tánomester észrevette ezt és nagyon csinosnak találta. Az az ötlete támadt, hogy ezzel a lépéssel variálni lehet a már ismert bosztonlépéseket.

D'Albert a következő módon írja le az általa föltalált táncot:

— A dupla-boszton három lépésből áll, még pedig úgy, hogy minden lépés harmoniál a zene megfelelő ütemével. A párok úgy helyezkednek el, mint a valcerhez. A hölgy kilép oldalt a bal lábbal, az ur ugyanakkor a jobb lábbal. Következik ugyanezzel a labbal egy fordulat, amely egy félívet ír le. Az ur közben hátra, a hölgy előre-hajlik? Ez az első taktus. A másodiknál az ur a bal, a hölgy a jobb lábbal lép egészen oldalt, a nélkül, hogy hajolna vagy fordulna. A harmadik taktus hozza tulajdonképpen a szenzációt. Az ur a jobb lábbal kereszteli a bal előre, a hölgy ugyanezt a lépést csinálja hátrafelé... Így folytatódik a tánc. Azt természetesen nem szabad elfelejteni, hogy három lépéssel csak egy félkör van leírva. A kísérő valcerzenét nagyon gyorsan kell játszani.

— Végre egy tánc, — írja D'Albert, aki az angol tánomesterek egyesületének elnöke — amelyben van ritmus, ami a rendes bosztonból teljesen hiányzik. Annál kellemesebb tehát, hogy ha már a régi, szép táncokat mellőzik, végre van egy, amely nem mond ellent a kísérő zenének, hanem harmonikus vele. Azonkívül, ha eddig az volt ideális, hogy minden pár egyazon módon lépett, fordult, most mindenki átengedheti magát a zene által ébresztett hangulatnak és szabadon követheti azt.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az államsegély felhasználása. A belügyminiszter által az 1911. évre pótlólag kiutalt 17500 korona államsegély felhasználására vonatkozólag a tanács azt javasolta a törvényhatóságnak, hogy részint a még szükséges tisztviselői fizetések kiegészítésére és 12500 korona erejéig az Erzsébet városi csatornázás által feladott utcai rendbehozatalára fordítsa. Sugár Jenő dr. ezzel szemben a rendőrség reorganizálásának elodázhatatlanságára mutatva rá azt kérte, hogy a kérdés végleges rendezéséig az államsegélyt ne használja fel, hanem a létszám szaporításra fordítsa. A tanács javaslatát fogadták el.

Megtagadott kérelem. A törvényhatósági bizottság közgyűlése a tanács javaslata alapján nem tette magáévá Andrányi Károly báró és társainak belvárosi építkezések részére 18 évi adómentesség kiegészítését ólázó kérelmet és azt elutasította.

Az állam gyermekei. Arad város törvényhatósága, az aradi gyermekmenhely telepein elhelyezett gyermekek sorsának irányításával, nevelésük ellenőrzésével, ma tartott közgyűlésen, a törvénynek megfelelően, egy huszonnégy tagu bizottságot bizott meg és ebbe beválasztotta: *Varjassy Lajos* polgármestert, *Csiky Károly* árvaszéki elnökhelyettesét, *Sarlot Dömökös* főkapitányt, *Tisch Mór* dr főorvost, *Kovács Vince* tanácsnokot, *Murády Almos* közgyámot, *Urbán Ivánnét*, özvegy *Hauser Károlynét*, özvegy *Purgly Lajosnét*, özvegy *Boros Bóninét*, *Neuman Dánielnét*, özvegy *Hudetz Ferencnét*, dr. *Posgay Istvánnét*, dr. *Bordán Virgílnét*, *Hermann Gyulánét*, *Róka Józsefnét*, *Tenner Lajosnét*, *Zima Tibornét*, *Urbán Ivánt*, *Varjassy Arpádot*, *Lakatos Ottót*, *Frint Lajost*, *Csécsei Inrét*, *Salacz Gyulát*, *Neuman*

Adolfot, *Posgay István drt*, *Lukács Jenő drt*, *Tenner Lajost*, *Szathmáry Gézát* és *Kádas Kálmánt*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: Igloi diákok, operett. C) bérlet.
Péntek: Szamosy—Környey—Dienzi nagy hangverseny. A) éreletszünet.
Szombat: Nincs tovább, vizjáték. Bemutató-előadás. A) bérlet.

Hegedüs Gyula a Nemzeti Színház örökös tagja?

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, január 10.

A legújabb budapesti színházi szenzáció, amiről hetek óta süttögtak, a legutolsó napokban pedig hol megcáfolták, hol megerősítették, fővárosi tudósítónk értesülése szerint bebizonyított tény. *Hegedüs Gyula*, a Vigaszínház művésze, akit 1917-ig színi szerződés köt a színházhoz, megvált a Vigaszínházról és a Nemzeti Színház tagja lesz. *Hegedüst* azonnal a Nemzeti Színház örökös tagjává nevezik ki. A szerződést *Hegedüs Gyula vasárnap délután* már alá is írta. *Hegedüs Gyula távozása* nem fog simán menni. A Vigaszínház igazgatósága szerződésben levő igényeit érvényesíteni akarja és perrel fogja megütni.

Egy hiriapító kérdést intézett ez ügyben *Tóth Imréhez*, a Nemzeti Színház igazgatójához. *Tóth Imre* a következőket mondta:

— Nem tudok semmiről. *Hegedüs* urral ebben az ügyben nem beszéltem, annál kevésbé igaz tehát az, hogy a szerződést vasárnap már aláírtuk.

Igy nyilatkozott *Tóth Imre* a Nemzeti Színház igazgatója, nem is nyilatkozhatott másképp, ez csak természetes. Kétségtelen tény, hogy *Hegedüs* már csak forma szerint tagja a Vigaszínháznak és hogy még csak forma szerint nem tagja a Nemzeti Színháznak. Ez a tényállás.

* **Nincs tovább.** Szombaton mutatja be a színtársulat *Földes Imre* legújabb drámáját, a *Nincs tovább* ot. A darab nagy érdeklődésre tarthat számot, mert régóta nem írtak oly érdekesítő, izgató eseményű drámát, mint a *Nincs tovább*-ot. A színtársulat nagy előkészületeket tesz a darab bemutatására. A főszerepeket a társulat elsőrendű tagjai játsszák.

* **Filharmonikus hangverseny.** Január 21-iki harmadik filharmonikus zenekari hangverseny első száma, *Herzfeld Viktor* budapesti zeneakadémiai tanár Ünnepi nyitánya a napokban érkezett meg Rómából, hol a *Hubay Jenő* által rendezett magyar hangversenyek első számaként aratott zajos sikert. *Herzfeld*, ki az aradi filharmonikusok karmesterének, *Zellner Sándornak* tanuló társa volt a bécsi Konzervatóriumban, az ő kérésére sűrűn intezkedett műve ideküldése iránt, mely remélhetőleg itt is tetszeni fog. *Beethoven* és *Pierré* zongoraversenyait a kiváló zongora művész, *Scherhagné Balcz Mária* fogja zenekarral előadni, végül, *Eulscó I.* román rapszódija egészíti ki az érdekes műsort.

* **A Szamosy—Környey—Dienzi hangverseny.** Pénteken este rendezik az aradi színház nagy hangversenyét, amelyen *Szamosy Elza*, *Környey Béla* és *Dienzi Oszkár* működnek közre. Az Opera kiváló énekművészei magas színvonalú műsort állítottak össze, amely az egész estét be fogja tölteni. A műsor a következő:

1. Zongora-szám: *Dienzi Oszkár*. 2. Puccini: *Aria Toscából* — *Környey B.* 3. Verdi: *Aria Don Carlosból* — *Szamosy E.* 4. Wagner—*Grail*-legenda *Lohengrin* operából — *Környey B.* 5. Wagner: *Erzsébet belépője*. *Lohengrin* operából — *Szamosy E.* 6. Zongora-szám: *Dienzi Oszkár*. 7. Puccini: *Kétős*, *Nyugat lányából* — *Szamosy és Környey*.

* **Resik gordonkaművész hangversenye.** *Resik Károly* nagytalentedű fiatal gordonkaművész, akit az aradi közönség is jól ismer, január 28-án hangversenyt tart a *Főúr Kereszt* dísztermében. A fiatal művész bizonyára ismét nagy érdeklődést fog kelteni a zeneőrök körében. Jegyeket *Weisz Leó* nál lehet előreváltani.

* **A leánykereskedő gróf bemutató-előadása.** (Premiér az Apollóban.) A kinematográfia evolúciójában elérkezettünk ahhoz az időhoz, amikor az irodalmi és művészi szinten álló filmek bemutatása a komoly színházi premierek értékével és vonzerejével bírnak. A mozipremiereknek ma már éppen úgy megvan az ugynevezett jobb közönsége, mint a színházak bemutatónak. Például az Apolló-színház mai bemutató előadása. Fel hat órától a késő esti órákig általában zsúfolva volt a nézőtér s a felsőbb helyeket a város intelligens közönsége foglalta el. A négy előadás közül két előadásra ki kellett lenni a pénztár fölé azt a táblát, amely jelzi, hogy minden jegy elfogyott. Több száz ember maradt ki ezekről a előadásokról, ami megcsúsz a legnagyobb fővárosi színházakkal is, ha azok ki utják váltani a közönség érdeklődését, mint például ezt az Apolló elérte „A leánykereskedő gróf” színdarabjával. Szinte csodálatkozással elette a közönséget ez a film, amely minden részletében izgalmas és feletté érdekesítő eseményt ad vissza. *Friedheim* nagypáros *Olga* leányának személyesítője igazi művészi erővel oldotta meg nehéz feladatát. Arcának sugárzó mosolyán keresztül szinte magunk előtt látjuk vetetlen nagy szereimét és éppen ezért annál mélyebben megráz és szívünkbe markol szereplésén sorsa. A szenvedése, amelyet a delamerikai fényes éjjeli mulatozáson el a borzalmas s szinte fenélegzik a néző, amikor a leánykereskedő *Harro* gróf a rendőrség kezei közé került s így visszatérhet az övéhez. Egészen új formájában ismerjük meg a technika felhasználását ebben. A haborgó tengeren járó hajók nyugtalan izgalmaival. A fenomenális képzet csütörtökön is fel ható fel usonnyig mutatta be az Apolló, amelynek az igazgatósága kéri, hogy a közönség lehetőleg idejekorán foglalja el az előadásoknál a helyét, nehogy a később jövők a bennülvőket zavarják. 177

* **Az Urania szenzáció.** Gyűjtő cím alá kell foglalni az Urania színház páratlan látványosságait, pedig mindegyikről külön külön darabokat lehetne írni. Amit a kinematográfia újabb produkált, az mind ott szerepel a gazdag műsorban. A futár című képen olyan arista mutatványt látunk, amit ha egy cirkusz hirdet, törjük magunkat jegyek után. Egy üldözött futár két oldalról bekerítenek, mire ő lovastól együtt a folyó rohanó árába ugrot a körülbelül harminc méter magas hidról. Ez a legszebb lovas bravur, amit a kinematográfia eddig produkált. A csütörtöki műsorban szerepel még az indiai durbar, ez a keleti tündéralom, az angol királyi pár császári koronázása. Érdekes históriája ennek a képnek, hogy erről állapították meg a harrodai gekvár tiszteletlen viselkedését, melyet mikor felelősségre vonták le akart tagadni. A mesés műsor csütörtökön szerepel utóijára. 175

* **Asta Nielsen**, a *Kémső* című izgalmas drámában pénteken lép fel először az Urania-ban. Jegyek már kaphatók. 175

VIDÉK.

Milyen az élet Csanádmegyében? *Makó* ról jelentik: Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délután *Hervay István* a ispan elnökléte alatt ülést tartott. Az alispán jelentése szerint a megye közállapota kiünök, szociális mozgalom annyiban volt, amennyiben *Batonyára* a szociálisták nagygyűlést hívtak össze, amelyet azonban nem tartottak meg, mert egyetlen egy látogatója sem akadt. Apátfalván és a megye több községében a járványos gyermek betegségek oly mérvben leptek fel, hogy némely helyen az iskolákat is be kellett zárni.

Adócsalás a fővárosban.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, január 10.

A budapesti rendőrség bűnös adópanamá-
nak jutott tegnapelőtt a nyomára s a nyomozást, amelynek maris súlyosan kompromittáló eredménye van, folytatja tovább.

A Kádár-utca 6. szám alatt volt Hess Emánuel kereskedő üzlete, melynek tulajdonosa az állami és a községi adókat rendszerint féltévre előre fizette meg. A cég negyedével ezalótt megszűnt s az előre befizetett adó visszatérítését követelte. Hess elküldte az ötödik kerületi adóhivatalba Hauser Robert nevű alkalmazottját Tóvis számtanácsoshoz, aki kiszámította, hogy előre befizetett állami és községi adó címen 977 korona 53 fillér jár vissza Hessnek. A kereskedő nem jelentkezett mindjárt a pénzért, csak később kuldött érte, akkor azonban elutasították azzal, hogy a pénzt már kifizették Simon Armin budapesti ügyvédnek, aki folmatolta Hessét eredő fölhatalmazását.

Hess erre nyomban följe entést tett a rendőrségen s a nyomozás kiderítette, hogy Hessét Pankuch Gyula adóhivatali főosztályigyelemzetése ra, hogy van visszakövetelésű adója, később azonban Pankuch azt mondta Hessnek, hogy az adó, amiben a kereskedő megnyugodott. Pankuch azután egy Dobos Dzsó nevű emberrel fölment Simon ügyvéd irodájába. Dobos Hess Emánuel neven mutatta be az ügyvéd irodavezetőjének, magnatalmazási iratott vele a s felvételre az ügyvéddel a pénzt. Később azután Hessét figyelmeztette valaki, hogy előre befizetett adóját Simon ügyvéd fölvevte; e figyelmeztetésre tette meg Hess a följelentést.

A rendőrség az ügyről ezt a tájékoztatást adta ki: A rendőrség csatás és okiratnamisítás miatt megindította az eljárást Pankuch Gyula V. kerületi adóosztály és Dobos Dzsó földművelésügyi szakszakemberek ellen. Egy Prágába elköltözött cégnek, Hess Emánuelnek, akinek a Kádár utca 6. szám alatt volt a fiókja, adóulfizetést csalárd uton visszakérve nyújtott. Az összeg kineveszazhetven koronát tett ki és Dobos Dzsó szerepelt Pankuch Gyula tudásával, mint Hess Emánuel. A nyomozást mások ellen is kiterjesztették, nevezetesen Simon Armin dr. fővárosi ügyvéd (lakik Vörösmarty utca 33.) és Varadi Henrik dr. ügyvédjelölt ellen, akik a manipulációban Pankuch és Dobos vallomása szerint szintén részeselek. A rendőrség a gyanúsítottakat nem tartóztatta le, de folytatja ellenük a nyomozást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A menyasszony táncra. Berlinből jelentik: Egy nőlegény megtiltotta a menyasszonyának, hogy elmenjen egy mulatságra, később azonban beleegyezett abba, hogy elmenjen, de kikötötte, hogy mással, mint vele, nem szabad táncolnia. Eljött a mulatság s amikor a párok kipirultan tették meg egyik fordulót a másik után, a mulatság mámorában és forróságában — mással is táncolt a menyasszony. A nőlegénye másnap visszaküldte neki a jeggyűrűt. A leány meg volt sértve s mert a gyűrűvisszaküldésből kára volt, bepörölte a férfit kártérítésért. A tárgyaláson a férfi kijelentette, hogy ő határozottan megtiltotta a menyasszonyának, hogy mással táncoljon, de a törvényszék nem respektálta ezt a kifogást. Kimondotta, hogy az, ha a menyasszony egy mulatságon mással is táncol a nőlegényén kívül, ez még nem ok arra, hogy visszaküldjék neki a jeggyűrűt s emiatt felbomoljék egy eljegyzés. A törvényszék megítélte a kártérítést s egyben elvi döntést hozott: a menyasszonyok nyugodtan táncolhatnak mással is, nemcsak a nőlegényükkel. Legalább is Németországban.

§ A testvérgyilkos háztulajdonos. Diószegi Károly pórében, mint megírjuk, az aradi kir. ügyészség most adta ki a vádiratot, Diószegi védője Bádó Árpád dr. mai napon lemondott a

vádirat elleni kifogásokról és kérte a főtárgyalás kitűzését. Az ügy az esküdtszék elé kerül és a februári ciklusban valószínűleg ez lesz az első esküdtszéki tárgyalás.

Suhog a korbács . . .

— A korszón verekedő urileány. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagykikinda, január 10.

Nagykikinda magára vonta az ország figyelmét, amidőn az ottani hölgyek két hét előtti fényes bevonulásukat tartották a kaszinóba és ott a férj-urak általános örömeire (?) most már vígan kaszinóznak.

Hogy Nagyikinda hölgyei ily körülmények között valóban kardos menyecskek lehetnek, ez szinte kétségtelen; de bizonyítja az alábbi épületes eset is, melyet a múlt héten egy kardos hajadon inscenált déli 12 órakor az ottani korszón.

A dolog így történt. E hét egyik estéjén B. M. tekintélyes polgár házába néhány család volt hivatalos; a többek közt G. N. fiatal leány is, a kinek bátyja magántisztviselő.

A társaság a legjobb hangulatban lehetett már, amikor egyszerre betoppant G. L. magántisztviselő és erőyes hangon felszólította hugát, hogy kövesse.

— Ilyen társaságban — ugymond — nem hagyhatlak!

A leány persze fölkeelt és a társaság általános megütkezésére bátyja kíséretében otthagya a vendégszerető házbelieket.

A dolog oly hirtelenül jött, hogy a házigazdának még annyi ideje sem volt, hogy a fiatal tisztviselőt kérdőre vonja; mert elvégre is fontos annak a körülménynek a megállapítása, hogy vajon mire vonatkozott ez a szokatlan eljárás. A háziakra, vagy valamelyik jelenvolt vendégre?

Ezt megtudni, szeretett B. A., a haziur igen bájos, de meg inkább hatalmas természetű leánya két fiatal ur társaságában G. L.-ékhez és ott G. L.-től felvilágosítást kért. Hogy ott mi történt, azt nem tudjuk; csupán annyi szívargott ki, hogy G. L. ur a kíváncsi hajadonnak nem épen huzelgősen adta meg a kívánt felvilágosítást.

Másnap délben B. A. kisasszony ugyancsak két fiatal gentleman társaságában a korszón sétált, azon a helyen, amelyen G. L. urnak a hivatalból jönnie kellett. Egyszerre megjelent a várva-várt Messiás; B. A. kisasszony hirtelen mozdulattal elébe ugrott és egy eddig kabátjának zsebében szorongatott kutyakorbácssal G. L. ur arcába, fejére sújtott. Egyet, kettőt, harmat, négyet . . . Többet nem lehetett; mert a következő pillanatban a tett színhelyén egy kézfogató megállott és B. A. kisasszony a kocsai belsejében reá varazozó atyjához beszállva, eltűnt . . . És mig G. L. ur meglepéséből felocsudott, addig B. A., az erőyes hajadon, már otthonában volt.

A történeti hűség kedvéért megjegyezzük, hogy G. L. ur, az inzultált tisztviselő is ütésre emelte karját, de abban a jelen volt és az egész tervről mit sem sejtő gavallérok egyike megakadályozta, mig társa sápadva félreállott.

Az eset fináléja ez: Másnap G. L. ur provokáltatta B. A. kisasszony édesatyját; de ez orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy nagyfokú szívbaja miatt „párbajképtelen.”

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi turista egyesület vigalmi bizottsága az egyesület XV-ik közgyűlése alkalmából rendezendő táncosüly ügyében holnap, csütörtök este 6 órakor az egyesületi helyiségben (Vas-szálló, udvar, I. emelet) ülést tart, amelyre az egyesület iránt érdeklődőket és az e. tagjait tisztelettel meghívja a vigalmi-bizottság.

A magyar labdarugók

Londonban.

(Eredmény: 4:1 az angolok javára.)

Távirati tudósítás.

London, január 10.

A Ferencvárosi Torna Klub külföldi túrájának utolsó mérkőzését játszotta le ma Londonban az English Wanderers kitűnő, majdnem angol amatőr válogatott csapatnak mondható játékosai ellen. Előreítható volt, hogy a magyar fiuk nem tudják megnyerai ezt a mérkőzést, sőt egyenesen arra számítottak sportkörökben, hogy a Ferencvárosi Torna Klubot rendkívül súlyos vereség éri. Tavaly husvétkor ugyanis az English Wanderers kontinentális túráján egyedül a Ferencvárosiakól szenvedett súlyos vereséget 3:0 arányban és ezt a vereséget maennel teljesében akarta kiköszörölni az angol csapat, amely legénységet a legjobb angol amatőr reprezentatív játékosokból válogatta össze.

A FTK. azonban ezuttal is megállta a helyét felelmes ellenfeleivel szemben. A magyar csapatot a tegnapelőtti győzeimes Wokingi mérkőzésen súlyos veszteség éri, amennyiben egyik kitűnő játékos, Rumbold megsérült és ma nem is szerepelhetett. Ennek ellenére is fényes játékot produkált a magyar csapat és az English Wanderers csak a szerencsese segítségével tudott 4:1 arányban győzni.

A nevezetes mérkőzést a londoni Chelsea-pályán tartották meg több ezer főnyi közönség előtt. Az első feledőben az English Wanderers negyszerű játéktudású csapatát számtalanszor veszélyeztettek a kaput és részben a meggyengült védelem miatt, részben kétségtelenül szerencsével sikerült négy ízben a magyar kapuhoz jutatni a labdát. A négy goalt Woodward és Hoare a két legöresebb angol csatár szerezte meg fényes játékkal. A ferencvárosi fiuk támadásai kevesebb siker kísérte. Az English Wanderers kapusa Lemoine csodálatosan védett és az angol játékosok aggodalmasan ügyeltek a már Angliában is híressé lett Schlosser veszedelmes lövéseire: Egy akciója a magyar csatársornak mégis sikerrel jart és Kórody középső csatár megszerezte a mérkőzés egyetlen magyar goalját. Az első feledő 4:1 arányban ért véget és ezek után mindenki azt várta, hogy a kifáradt magyarokat a játék második feldejében meg súlyosabb vereség éri. A FTK. csapata azonban oroszian bátorsággal kezdte és ha utóbb eredményt nem is értek el, az mégis megakadályozták, hogy a britiáns angol csatárok szaporítsák a goalok számát.

Az angol közönség a játék alatt és utána is lelkesen tüntetett a magyarok mellett. Az English Wanderers játékosai pedig a mérkőzés végén kijelentették, hogy a magyar fiuk teljesen egyenrangú veszedelmes ellenfelei voltak a válogatott angol csapatnak. A suhogó eső miatt a versenyen kevés volt a publikum.

SPORT.

+ Vívó klub Aradon. Lapunk mai számában közzöltük, hogy vívó-klub alakul Aradon. Most arról értesítenek bennünket, hogy ez a klub Zöldi Marci volt főnadaagy, jelenteg aradi gyárosnak az ötlete, aki nagy buzgalmat fejt ki a klub megalapítása érdekében.

HIREK.

Hol vagy Svare?

Távirati tudósítás.

Budapest, január 10.

Harmadfél hónappal ezelőtt, mint annak idején az Aradi Közlöny is megírta, nagy föltűnést keltő eset történt Grácban: az ügyesség fogházából Róth fogházfelügyelő segítségével megszökött Svare Sámuel, hírhedt bank-szédelgő, aki Budapesten is százezrekre rugó csalásokat követett el. A kalandornak, akit a bűnösök világában *subeni hercegnek* neveznek, mert éveket töltött a subeni fogházban s ott pénzéből nagyuri módon élt, a szökés után nyoma veszett, de Róthot Berlinben elfogták s már el is ítélték őt. — A gráci hatóságok körözlevelet bocsátottak ki Svare ellen, aminek azonban nem volt fogantatja. A nyomok arra vallottak, hogy kedvesével, egy Goldsteinné nevű budapesti asszonnyal, aki gráci szökését előkészítette, Svájcba menekült. Ez a nyom azonban téves volt, mert — mint értesülünk — a szökevény hetekig Budapesten rejtőzködött. Bár a mi rendőrségünk is megkapta a körözlevelet, még sem talált rá Svare-ra. Az igaz, hogy a szökés után házkutatást tartottak Svare Samu budapesti fényes lakásán, a Török-utca 10. számú házában és néhány rapig megfigyelték ezt a házat. Svare Samunak annyira megjött a bátorsága, hogy néhányszor megjelent abban a Duna-parti kávéházban, ahol régebben törzsvendég volt. Ott találkozott néhány sugbankárral s egy Bécsből odarendelt pénzügynökkel, aki büntetésre volt a gráci csalásokban is, amelyekért a múlt év őszén vizsgálati fogságba került. Ezek az emberek valóságos konzorciumot hoztak össze, a melynek tagjai valamikor mind cinkostársak voltak Svare Samu számos csalásában. Mivel Schveroz leplezéssel fenyegetőzött arra az esetre, ha nem szereznek neki pénzt néhány évi külföldi tartózkodásának költségére, a konzorcium csaknem két hónapig rejtgette itt Schverozt, el látta a mindennapi költséggel s végre harmincezer koronát gyűjtött a számára. A subeni herceg ezzel az összeggel a minap bucsut mondott a fővárosnak s a külföldre utazott. Most már biztonságban van.

— Katonai hírek. Bécsből jelentik: A hadügyminiszter Lustig Henriket a 99. gyalogezred vezérkari főnökéül a hadügyminisztérium sajtó osztálya sajtóügyi csoportjának vezérévé nevezte ki, egyúttal Brinzey Arthur századost a katonai irodalom terén önálló előadói tisztséggel rubázta fel.

— Prohászka püspök és a főhercegnők. A Világ című budapesti lap mai száma azt közölte, hogy Prohászka Ottokár püspök ellen új megindult az eskamunka, mert a szociális misszió társaság vasárnapi ülésén kelmetlen igazságokat mondott a mai társadalmáról és cölzásokat tett egyes főhercegnőszönyök liberálisnak nem mondható működésére. Ezt a cikket a ma délután megjelent bécsi lapok is közölték, amiért a rendőrség az újságokat elkobozta Bécsben. Ez ügyvel kapcsolatban Prohászka Ottokár ma a késő éjszaka a következő táviratot intézte a Világ szerkesztőségéhez: „Bécses lapjuk mai száma közli a szociális misszió társaság ülésén elmondott beszédem egy részletét. Kijelentem, hogy a közlés nem felel meg annak, amit elmondottam, a hozzáfűzött megjegyzés ellen pedig egyenesen tiltakozom. Prohászka Ottokár Székesfehérvár püspöke.”

— A kultuszminiszter utazása. Budapestről jelentik: Zichy János gróf kultuszminiszter tegnap este nyolc napi tartózkodásra a Semmeringre utazott.

— Ki lesz a Katolikus Bank vezérigazgatója? A lapok megírták, hogy a vajdó klerikális Hungária Bank aleltőkeje, amelyet „egyelőre” öt millió koronába terveznek, még koránt sincsen együtt. Az alapítók bevallása szerint csak egy millióra hiányzik még belőle. A hiányzó millió jegyzésére egy vidéki bankdirektort hívtak föl, akinek rokonsága és egyéb érdekeltiségtől remélik a milliós jegyzést. A predesztinált „fináncapacitás” az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának volt főnökhelyettese, Kugler Albert a Szeged Alföldi Takarékpénztár jelenlegi vezérigazgatója, akit a klerikális gründolók a legalkalmasabbnak tartanak a megalakítandó Hungária Bank vezetésére. A Szeged-Alföldi Takarékpénztárat, mellesleg megjegyezve, éppen Gerliczy Ferenc báró országgyűlési képviselő, ducegazdag nagybirtokos az elnöke. Ugyanaz, akinek legutóbbi szegedi képviselőválasztása annyi izgalmat és politikai hullámokat váltott ki Szeged társadalmi életéből. A Hungária alapítói Kugler Albert megnyerésével az ügyvezetői állásra, jelentékeny támogatásra számítanak Gerliczy báró részéről is.

— Eljegyzés. Seyfried Arancit — Szeberényi János Acsev. főellenőr nevelt leányát — eljegyezte Novák Albert dr. gyergyószentmiklósi ügyvéd, Csikvármegye törvényhatósági bizottságának tagja.

— Millió főnyeremény az ajándék sorsjeggyel Szegedről írják ezt az érdekes esetet: A szegedi ügyvédi kamara tagjainak részjegyzékéből kézelebb kitérőnek egy reget s egy fiatal, szegedvidéki ügyvéd elköltözik. Nagy szerencse érte: a nővére egymillió koronát nyert a konvertált jelzálog-sorsjegyen. Reisz Dezső dr. fiatal horgosi ügyvéd a felvidékről került a ceongrádmezeyi faluba. A kis huga, aki most tizenhárom éves. Besztercebányán van a családjánál. A kis leány nemrég egy konvertált jelzálog-sorsjegyet kapott a nagynénjétől. A sorsjegyet eltette, a bátyjával följegyeztette a számát, aztán szépen tovább szölte rézsás álmait. A konvertált jelzálog-sorsjegyekkel évek óta maga a bank nyert. Az idén azonban, amikor kibontották a cédulát, ismeretlen maradt a nyertes. Csak egy hét múlva bukkant elő. Reisz Dezső dr. kis nővére: a tizenhat éves Adél nyerte meg az egymilliót. Persze, fölutaztak Budapestre, fölragasztották a drága nyugtáblevelet, befizették a sok nyereségi adót és föl vették a százezreket. A fiatal ügyvéd most elköltözik Besztercebányára és ott hagyja Horgost, ahol igazán nem érdemes élni egy milliómoszó bátyjának.

— Az eltűnt bankár. A minap közöltük az eltűnt predessai bankár ügyét. Kiegészítésül közöljük az alábbi újabb adatokat: Haitas Jean bukeresti bankárnak egy földbirtokos átadott 40.000 frankot néhány héttel ezelőtt. A múlt héten a földbirtokos többször kérte visszatérését, de a fiatal bankár egyre csak biztatta és pénzt nem adott. A földbirtokos feljelentette a bankárt. A rendőrség információja szerint, Haitas valószínűleg Nizzába ment édes atyjához: Haitas Foltosbor, aki többszörös milliómos. Apa és fiu között intim természetű dolgok miatt bizonyos idő óta teljesen megszünt az érintkezés, a fiu azonban remélte, hogy az atyja most megmenti.

— Jótékonyág. Holländer Sámuel csermői kereskedő a román karácsony alkalmával a falu szegényei közt, mint minden évben, úgy az idén is 600 darab kenyeret osztott szét.

— A Polgári Takarékpénztár mérlege lapunk mai számában már megjelent. Ennek a fényes mérlegnek adatai nemcsak a részvényesek, hanem mindazok körében fog ezinté örömet és megelégedést kelteni, akik Arad közigazgatási viszonyainak megerősödése iránt érdeklődnek. Ennek a mérlegnek imponáns adatait igazolják azt a nagy fellendülést, amelyen ez a kiváló intézet a lefolyt üzleti évben is keresztül ment. Erős az emelkedés az összes üzletágakban (a betétek 1,969.184 K 70 fillérrel, 9,862.760 K 18 fillérre, a váltó tárcsa 1,991.879 K 54 fillérrel 17,469.872 K 54 fillérre, a kölcsönök 260.334 K 71 fillérrel 6,551.008 K 66 fillérre emelkedtek) de nagy az emelkedés az elért 471.788 K 38 fillérrel szemben is, amely 97.722 K 94 fillérrel több, mint a múlt évben. Ezek az adatok beszédes jelei az intézet nagyságának, de bizonyítéka egyben a vezetőség rátermettségének, tudásának és agilitásának is. A Polgári Takarékpénztár mérlegét azonban nemcsak az elért nyereség többlet teszi széppé, hanem a realitása is. A mérleg minden tételén meglátjuk, hogy nagy súlyt helyeztek a realitásra, ami különösen az előre felvett kamatok és a nyereség-átvitel nagy összegéből és az értékpapírok alacsony ársziból tűnik ki a legjellegzetesebben. A fényes eredménynek az idén a részvényesek fokozott hasznát látják, minthogy az eddigi 13, illetve 65 korona helyett 14, illetve 70 korona osztalékot kapnak. Az e hó 21-én megtartandó rendezési közgyűlés tárgysorozatán egy igen fontos pont is szerepel. Az igazgatóság javasolni fogja az eddigi 8,600.000 koronás részvénytőkének 22.500 darab 160 K névértékű új részvény kibocsátásával 7.200.000 koronára való felemelését. Ha a mérleget vizsgáljuk, úgy azonnal érthető lesz, hogy a hatalmas üzleti fellendülés, az idegen és a saját tőkék között szükséges arány megköveteli a részvénytőke felemelését. Ismerve azonban a Polgári Takarékpénztár vezető embereinek gondosságát, tudjuk hogy a részvénykibocsátás nemcsak az intézet mai helyzetének szől, hanem jövőbeli helyzetének erős megalapozását célozza, hogy a közigazgatási viszonyok bármilyen alakulása közepette a fellépő igénynek megfelelőhessen, hivatását akadálytalanul teljesíthesse és elért magas szintjét ne csak megtartsa, hanem fejleszthesse is. Ez pedig mind lehetséges lesz, mert saját tőkéreje több lesz, mint 10.200.000 korona és ilyen hatalmas tőkeerővel a legelsőrangú vidéki intézetek sorában foglal helyet. A kibocsátást nagy érdeklődés előzi meg s annak sikerét különben is biztosítja egy szindikátus.

— Román fiúnak tilos a magyar műsoros mulatság. Ilyen című tegnapi cikkünkre vonatkozólag Lelé Viktor, a Viktória takarékpénztár tisztviselője annak közlésére kért fel bennünket, hogy a január 6-i mulatság alkalmával már déiben távozhattott hivatalától. A cikk többi adatai megfelelnek a valóságnak. Lelét tisztviselőtársai bojkottal fenyegették az esetre, ha a mulatságon részt vesz. A műsoros-estélyt követő nap Lelét főnöke megkérdezte, hogy a mulatságon tényleg részt vett-e? Lelé igenlőleg felelt mire főnöke felszólította, hogy tetteinek konzekvenciáit vonja le.

— Orosz gyermekzenekar Aradon. A Központi szálloda kávéházában január 11-től, csütörtöktől kezdve egy csodás képeségű gyermekzenekar fog esténként hangversenyeket rendezni. A messzi északról, Oroszországból indult európai körútra ez a lelkes kis csapat, amely művészeti tudás és ambíció dolgában felvehetné a versenyt bármely más, felnőttektől álló zenekarral is. Bizonyítja ezt különben maga a műsor is, mely elsőrendű szerzők válogatott műveit tartalmazza. Képviseelve vannak Offenbach (Hoffmann meséi), az amerikai híres komponista Sousa, Mozart (Don Juan opera), Mascagni (Parasztbecsület), Fall Leo (Dollárkirálynő), Beethoven, Bellini (Norma opera), Gounod, Puccini, Thomas Ambrosie, Verdi és Bizet, végül egy magyar szerző, Zerkovitz Béla. Játzanak ezenkívül természetesen sok más is, amiről lesz majd alkalma meggyőződni a közönségnek, mely bizonyára kellőleg méltányolja majd a kis oroszok művészetét. A gyermekzenekar pénteken szombaton és vasárnap külön előadást fog tartani gyermekek számára délután 4 órakor a Központi szálló dísztermében. Az iskolákat erre a három hangversenyre külön fogják meghívni. A belépődíjak igen mérsékelték, a legelső sorokban egy korona, a többiekben 60 fillér.

!! Hatóságilag engedélyezett végeladás !!

Összes raktáron levő kész **cipőárui-**
mat üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható árban **kiárusítom.**

KLEIN JÓZSEF
ARADON, PETÓFI-UTCA.
Városi és megyei telefon szám 826.

— Mi történik a telefonközpontban? A mai számunkban helyt adtunk egy beküldött levélnek, melyben egy aradi telefonelőfizető arról panaszkodik, hogy déli 1 órakor tíz pernyi eső után sem tudott összeköttetést kapni. Mintán hasonló esetekben gyakran nem a telefonközpont a hibás, hanem az előfizető tal ideges, egyik munkatársunk ma délben felkereste a telefonközpontot, ahol a következőkről győződött meg: A kiosi és szűk telefonközpontban tudvalevőleg egyszerre tizenöt ember teljesít szolgálatot. Hogy ilyen körülmények között milyen ott a levegő, az elképzelhető. Feltehetően szükséges tehát, hogy a szobát naponta legalább kétszer szellőztessék, ha már a kincstár sajnál szellőztető készüléket venni. A szellőztetés déli egy és este hét órakor történik és 5—5 percig tart. Az előfizető valószínűleg éppen a szellőztetés idejében hívta a központot és türelmetlenségében az időt hosszúnak tartotta. Másrészt el sem képzelhető az eset, mert a telefonközpont alkalmazottai a súlyos munkát megfeszített erővel végzik a lehetőséghez mérten igyekeznek a közönséget kielégíteni. Ideje volna, ha az igazgatóság is belátná ezt és lehetővé tenné, hogy a központ olyan elhelyezést nyerjen, ahol az előfizetők teljes megelégedésére láthatnák el teendőiket az alkalmazottak.

— **Harc a vaddisznóval.** Pozsonyból írják: Csaknem tragikus kimenetelű vadászaland történt Szentgyörgyön. A város közelében levő vadászterületen vaddisznóleszen volt Wilhelm Willibaldnak, az Alpine r.-t. vezérigazgatójának fia, aki Bécsben mérnök és mint a vadászterület bérlője sokat jár ezen a vidéken. Vadászalandjairól, bátorságáról, hidegvéréről jól ismeri mindenki, arról nagyobb érdekldést keltett szombat reggel az a hír, hogy a fiatal Wilhelm t súlyosan megsebesítette péntek éjjel egy hatalmas vaddisznó. Az eset részletei még érdekesebbek. Tizenöt lépésnyire pillantotta meg a vadat, amikor először lött rá. A golyó talált, de a vaddisznónak volt még ereje támadója ellen fordulni. Wilhelm, mint gyakorlott vadász azonnal térdre ereszkedett, még tett egy lövést, ami azonban nem talált; erre vadászkeszével kezében várta a veszedelmes ellenfelet. Nagyszerű szurást mért a vad lapockájára, de ebben a pillanatban ő maga is eszméletlenül összeesett. Reggel tájban tört magához és elvándorolt a közeli erdőszélbe. Itt aztán megállapították, hogy erős sebet kapott a homlokán, az egyik keze megbénult és először úgy látszott, hogy agyrázkódást is szenvedett. Mikor az erdészek kimentek a színhelyre, ott találták a hatalmas vaddisznót is elterülve; úgy látszik a támadás után azonnal összeesett. A fiatal mérnök különben már egész jól érzi magát.

— **Petrás Sári dr. Biró Gézához.** Tisztelt Gyógyszerész Ur! Havasi Gyopár krémjét használtam és kitűnőnek találtam. Üdvözlettel Petrás Sári.

— **Meggyilkolt diák.** Brassóból írják: Gazda Lajos brassói állami faipari szakiskolai tanuló szombaton három napi szabadságot kért, hogy Illyefalván lakó szüleit meglátogassa. A fiatal tanuló megkapta a szabadságot és el is utazott. Az illyefalvi esendőrre ma délután táviratilag értesítette a brassói rendőrséget, hogy Gazda Lajost illyefalva határában több készszerű által meggyilkolva találták. A esendőség a titokzatos gyilkosság ügyében egyelőre minden támpont nélkül folytatja a nyomozást.

— **Apagyilkosság — szerelmeffeltés miatt.** Makóról jelentik: Sajtény községben ifiabb Mócz János meggyilkolta atyját, idősebb Mócz Jánost. Idősebb Mócz János ezeltett három évvel nősült és feleségül vett egy csinos leányt, akire harminc éves János fia szemet vetett és állandóan szerelmi ajánlatokkal üldözte apja n-jét. Az asszony hajlott a csábításra, mire az öreg Móri kiiltotta a fiát a házból. A fiu egy ideig kerügte az asszonyt, ma azonban észrevette az apa, hogy fia ismét az asszonyt ölelgeti. Bajtát ragadott és fiára rontott, ez azonban egy kapával úgy fejbe sújtotta az öreget, hogy az szörnyen halt. A fiu még egy ideig az asszonynál maradt, aztán pedig önként jelentkezett a esendőségnél, ahol letartóztatták.

— **Tombola és ajándéktárgyak legelősebb árban és legnagyobb választékban** Fischer Simon nagy áruházában kapható.

— **Dohánytermelő gazdák mozgalma.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, tekintettel a dohánytermelés jövedelmezőségének évről-évre tapasztalható csökkenésére és ennek a káros következményeire, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, Aradon a vármegyeháza nagytermében, január hó 28-án délelőtt 9 órakor, az érdekelte gazdák és a magy. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság bevonásával egy Arad-, Békés-, Bihar-, Csanád-, Csongrád- és Temesvármegyék területére kiterjedő országos értekezletet rendez, az e téren tapasztalható bajok és az ezek elhárítására irányuló intézkedések megbeszélése céljából. Az erre vonatkozó meghívókat az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület már szétküldte és az értekezleten az egyesület a szóban forgó dolog iránt érdeklődőket, azokat is, akik esetleg külön meghívót nem kaptak volna, kivétel nélkül szívesen látja.

— **Orosz gyermekzenekar a Központban.** A Központi-kávéházban január hó 11-től egy orosz gyermekzenekar hangversenyt rendez. A gyermekzenekar operákat, operettekét és általánosan közkedveit dalokat fog érdekes műsorral eljátszani.

— **Páratlan alkalmi bevásárlás.** Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zseborált és ezüstnemű raktárát. Telefon 439.

— **Luxcikkék és farsangi alarcok** Kerpel Izsónál. 4871

— **Legújabb képes levéltapok** Kerpel Izsónál. 4871

— **Karácsonyról maradt divatlevélpapírok** dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papírkereskedésünkben olcsón árusítatnak. Telefon 517. **Ingusz I és Fia.**

— **Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk** **Novák Rudolf** fogműterméit Arad Szabadságtér 5-6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— **Leftar előtt rendkívüli árleszállítás** legfinomabb **kéztáskák**, muffs **ridikülők**, finom **bőrárak**, szép **színházi táskák**, **színházi látosó-vek** és **más arukban rendkívüli occációs árak**, **Hegedüs Gyula** kereskedésében Arad, Andrássy-tér 15. Telefon 506.

TARKASÁGOK.

(A kereskedelmi levelezés furcsaságai.)

(A felesleges levél.) Egy vidéki kiskereskedő a következő levelet írta egyik fővárosi nagykereskedő céghez:

„Kérem részemre forduló postával: 10 vég fekete selymet a szokásomból küldeni. Tisztelettel (aláírás.)

Alól azonban utóirat gyanánt ez állott: „Ab. Most mondja az egyik segédem, hogy a szóban lévő selyemből találtak még 3 véget, miért is fenti rendelésem tárgytalan...”

(Lehetetlen kérelem.) Azonban a nagyobb kereskedelmi irodákban is megtörténik, hogy a sok között olyan levél is a postára kerül, mint az itt szóról-szóra lemasolt felszólítás:

„Már több ízben írtunk Önnek, hogy régebből kelt:

K. 16374 kivevő követelésünket kiegyenlíteni sziveskedjék, azonban esideig felszólításaink válassz, illetve elintézés nélkül maradtak.

Azt kell hinnünk, hogy leveleink nem jutottak birtokába. Amennyiben jelen sorainkat sem kapná meg, ugysziveskedjék bannünket azonnal értesíteni” stb...

(Súlyos terhelés.) Minden megjegyzés nélkül közöljük ezt a levelet:

„Küldöttünk Önöknek vasuton teherárúként: 10 métermázsa óntott vasat, amellyel Önöket megterheltük” stb...

(A szórakozott főnök.) A szórakozott főnök körül egész halmaz olyan levelet lehetne felszólítani, amelyek arról tesznek bizonyosságot, hogy sokszor nem is olvassák el: mit írnak alá, hanem sablonszerűleg látják el nevükkel az aláírás végéig elbűk tett levelet. Ine a sok közül egy:

„Folyó hó 6-áról kelt b. levele elintézésében tisztelettel értesítjük, hogy annak tartalmát főnökünk távolléte folytán csak a napokban intéshetjük el. Tisztelettel.”

Es a főnök aláírta a levelet...

(Táviratok.) Egy marhakereskedő ezt sürgönyözte Kőbányára:

„Hat ökor elment, holnap jövök én...”
Egy másik:
„Ha marhára van szüksége, forduljon hozzám...”

Báli harisnyák és keztyük, sportcikkék legnagyobb választékban

Bársony Andor

harisnya-, kötött és
szövött-áru üzlet-
ben kaphatók

(Ajánló levél.) Végül bemutatunk egy ajánló levelet:
Az esetben, ha szép bizókat akar venni, b. figyelmébe ajánljuk Benda Testvéreket Nagyszalmáson stb..."

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS

= A Boros Béni-téri fetelek. Többször megírtuk, hogy a Boros Béni téri fetelek tulajdonosok a miniszter által január elsejére elrendelt kitelepítés elhalasztását kérték. A törvényhatósági bizottság méltányolta a kérelmezők helyzetét és engedélyt adott arra, hogy május elsejéig a fetelek a mai helyükön megbegtessenek, de kimondta, hogy újabb árut a kereskedők raktáraikba be nem vitethetnek.
 = Varjassy Lajos dr. felolvasása Temesváron. Vasárnap, e hó 14 én Temesvárott tőzsdeértekezlet lesz, amelynek ünnepelesebb létele céljából a temesvári Kereskedelmi és Iparkamara, valamint az ottani tőzsde vezetősége meghívta Varjassy Lajos dr. aradi kamarai titkárt egy szakelőadás tartására. Varjassy dr. a meghívást elfogadta s a tőzsdereformról fog előadást tartani, amely a temesváriak szempontjából annál érdekesebb lesz, mert Temesvárnak tudvalevőleg van tőzsdéje s így a reformtörekvések az ottani tőzsdéi közönséget közelről érdeklik. Varjassy drt felolvasó útjára az aradi Kamarának, valamint a városunkban létesítendő tőzsde vezetőségének több tagja átkiséri Temesvárra.

= Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Mózes József Csikezered, Schléisinger Márton Hódmezővásárhely, Engel József Liptószentmárton, Weiszmann Samu Ungvár, Szidon Ferenc Vágszered, Fried Samu Napykároly, Schwarz Dávid Ungvár, Blum Testvérek Erőműfalva, Puskus Gyula Pécs, Koszta Illitz Zimony, Kis Mór Beregszász, özvegy Klein Sámuelné Miskolc, Böhm József Szabadecslár, Korai Aladár női divattereskedő Budapest, Nagymező utca 16, Deutsch Richárd Szombat hely, Marx János Kevevára, Salamon Izidor Vajdahunyad, Somogyi L. Pécs és Rosenzweig Pinkszá Budapest, Dráva ut 12.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1880. évi osztrák államszerjegy

Budapest, január 10

Készárú.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételeked gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határldó.

	Dél	3 órai
	sárlat	sárlat
Buda 1912. április	11.67	11.68 11.72-11.73
Buda 1912. májusra	11.53	11.54 11.59-11.60
Buda 1912. októberre	10.86	10.87 10.89-10.90
Buda 1912. áprilisra	10.20	10.21 10.20-10.21
Buda 1912. októberre	8.95	8.96 8.97-8.98
Buda 1912. májusra	8.49	8.50 8.45-8.46
Buda 1912. áprilisra	9.64	9.65 9.67-9.68

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Január 10.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	110.25
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90.45
Magyar koronajárdék 8 ^o / _o	78.75
Magy. földterem. kötvény 4 ^o / _o	91.00
Horvát-szlavon földterem. kötvény	92.50
Magyar nyereséjszerjegy kölcsön	210.00
Niszassab. és szegedi szerjegy kölcsön	150.00
Osztrák járdék papírban	91.50
Osztrák járdék enflistbe	94.50

Osztrák járdék aranyban	115.00
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	91.50
1880. évi osztrák államszerjegy	159.00
Osztrák-magyar bankrészvény	20.00
Magyar hitelbank-részvény	852.50
Osztrák hitelintézet részvény	654.50
Osztr.-magy. Államvasutó részvény	7.29
90 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.55
London vista	240.85
Páris vista	95.42 ¹ / ₂
90 márkás arany	23.51

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1912. január hó 11-én

C) bérlet.

Iglói diákok.

C) bérlet.

Diákélet dalokkal, 4 felvonásban. Irta és zenéjét szerző: Farkas Imre. Karnagy Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Petki János	Ladiszlav J.	Holeczy	Huszár K.
Pali fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Csáki F.
Ti csak Tódor	Polgár S.	Küedelka Tóni	Vass Jenő.
Evike leánya	Neogy Ád. D.	Szifor Ákos	Delli Lajos.
Stiaeznihl	Cseh Ferenc.	Simák György	Váray L.
Kostrápezky	Kulcsár L.	Odrobina	Győző A.

Kezdete este 1/8 órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában

Utánia Magyar Tudományos Színház aradi eszlapja

Ma csütörtökön 1912. január 11-én:

3 napos szenzáció.

A leánykereskedő ur. Szenzációs társadalmi dráma 3 felvonásban.

Ezt megelőzik kacagató műsoron kívüli számok.

Az előadások kezdete délután fél 6 órától folytatódni fogon 11-ig tartatnak.

A négyek kérésnek a nézőtérben kalap nélkül megjelennek.

Az előadásra bármikor be lehet menni!

URANIA

színház.

(Ezre díjazás-nyerő 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. január 11.

1. A titokzatos papucs. Bohózat. — 2. A nővér titka. Dráma. — 3. A megsértett rokon. Humoros. — 4. A futár. Dráma. — 5. Az új operatőr. Bohózat.

6. Az indiai durbar. Az angol királyi pár osztrák koronázása. — Eredeti felvétel a durbar osztrák-ból. Sláger kép.

Előadások a. a. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Szélső: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 50 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Az előadások tartama 2 óra.

Helyárak; Pályozás díjazásért 1 kor. Zártkörű 1 kor. I-III hely 80 fill., IV-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoró-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Dr. Masznyik Mártonné, szül. Ziegelvagner Gizella, Török Béláné szül. Ziegelvagner Leopoldina, Winkler Józsefné, szül. Ziegelvagner Emma, Kómfives Istváné szül. Ziegelvagner Aranka úgy a maguk, valamint számos rokonik nevében is szomorodott szívvel tudatják, a forrón szeretett és felejthetetlen jó édesanya, anyós, nagymama, dédmama és rokon

özv. Ziegelvagner Mátyásné

szül. Messler Franciskának,

folyó évi január hó 10 én, reggel 4 órakor, életének 74-ik évében, hosszas szenvedés és a halálólok szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai január hó 11-én, délután 2 órakor fognak Batthyány utca 11. sz. házban a római kath. egyház szertartásai szerint beszentelni és a felelő temetőben levő családi sírkertbe örök nyugalomra tétetni.

Az eresztező szentmise a boldogult lelki üdvéért január hó 12 én, délelőtt 10 órakor fog a főt. Minorita atyák szentegyházában az egék urának bemutatni.

Áldott legyen emlékezetek!

Arad, 1912. január hó 10 én.

Ma, csütörtökön és a következő napokon a KÖZPONTI SZÁLLODA télikerjében az orosz csodagyermek-zenekar hangversenyének műsora

I. 1. „Zászló-irduló“; Sousától. 2. Nyitány: „A párviadal.“ 3. Barcarola: „Hoffmann meseiből“ Offenbachtól. 4. „Tarentella,“ Trojelli A. tól, zongora-solo, előadja a 6 éves Sabina kisasszony. 10 perc szünet.

II. 5. „Orosz egyveleg,“ Schwarzmanoff tól. 6. „Keringő“: Pas Banale Mikhal-tól. 7. Menuetto a „Don Juan“ című operából, dirigálja Mozartnak maszkirozva a kis Romanoff. 8. „Hegedű-solo Romanó“: Solitude sur la Montagne Soensen S. tenártól, előadja a kis Romanoff, zongorán kíséri M.x. 10 perc szünet.

III. 9. „Egyveleg“: Cavaleria Rusticana Mascagni-tól. 10. Keringő: „Dollár királynő“ Fall Leótól. 11. Sonatina Beethoven tól, zongora-solo, előadja a 6 éves Sabina kisasszony. 12. Zerkovitz: Hulló falevél. 10 perc szünet.

13. „Opera-egyveleg“: Faustból, Bohémekből, Mignon-, Rigoletto-, Traviata-ból és Carmenből. 14. Cello-solo, Andante „A-moll Concerto“ Góltzmanntól, előadja Max, zongorán kíséri a 6 éves Sabina kisasszony. 15. Norma, Bellini-től. 16. „Keleti hástánc.“

Legújabb divatu estélyi és alkalmi **cipők**
 Valódi amerikai utcai, vadász, sár és hó cipők.
 Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPOK.
 Egységárban: 1216
 K 16-50 és K 20-50 árban.
 Kizárólag
WEINBERGER JÁNOS-NÁL
 Arad-Temesvár kaphatók.
 Képes árjegyzék díjtalanul.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 10h-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakosodásnál a hirdetés árma mindenkor költendő. A hirdetés megkezdésénél, (a jelíge leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, választékosan csatlakozandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiválasztja díjlanul megsemmisül. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Kiadóhivatalba a következő jelíges levelek érkeztek:

„Jó bánásmód 50“
„Zsebpénz“
„Építész“
„Belváros“
„Gyáros 43“
„Pirosdominó“
„Tripolis“
„Mesés percek“
„Füty“

Uraim!

Ki volna szerelmi tanítója egy szép fiatal leánynak, az írjon a főpostára „Szeretni vágyom“ jelígre és jelezze e lapban. 146

Női kezek

Ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-5251

Csinos, fiatal

özvegy asszonyka tartós barátságot kötne oly előkelő úrral, ki hajlandó volna őt szerényen támogatni: Leveleket „A kezdet kezdetén“ jelíge alatt, a kiadóba kér. 129

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perolint Vojtek és Weisztól. III-5251

ÜZLETEK.

Kiadó

szokás üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 bútorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Jóforgalmu

évkorkaüzlet másoldalú elfoglaltság miatt eladó, esetleg ovadékképes üzletvezető kerestetik. Bővebbet: Németh Imre Forrai-utca 2. szám. 140

Átadó vendéglő!

Sarló-utca 3. szám alatt „Hétvezér“-hez címzett jóforgalmu vendéglő más vállalat miatt eladó. Ertekezni ugyanott, a vendéglőssel. 65

INGATLAN.

Aranykéz-utca

11. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 7126

Mikes Kelemen-utca 31. sz. ház eladó. Bővebbet Csernovics Péter-utca 27. Bozsidiánál. 186

Eladó

3. Határ-utca 16. számú ház, 5 utcai szoba és mellékhelyiségek. Bővebbet Aulich Lajos-utca 13. szám. 119

Varjassy József-utca

9. szám alatti emeletes ház szabadkézből eladó. Ertekezhetni ugyanott. 142

ALKALMAZÁST KERES.

Irodai teendőkhöz,

valamint gépirásban és könyvelésben teljesen jártas fiatal leány állást keres. Cím a kiadóban. 123

Több évi

kereskedelmi gyakorlattal bíró, irodai teendőkhöz és pénztárkezelésben jártas leány azonnali avagy február hó 1. belépésre állást keres. Szíves ajánlatok. „Pontos“ jelígre e lap kiadójaiba kéretnek.

Egy jó megjelenésű

középkorú férfi, ki már nagyobb társaságnál hosszabb ideig alkalmazva volt a magyar, német, román és szláv nyelvet bírja, raktárnoki állást keres. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba V. A. jelígre kéretnek. 102

Házvezetőnő,

csinos, 26 éves elvált asszony, keres állást idősebb, magános vagyonos úrnál. Durva munkát nem vállal. Ráday Margit, Simonyifalva (Aradm.) postarostante. 150

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszer-, vas-, háztűzletemben egy tanuló felvétetik. Menczer A. Adolf, Pankota. 79

Vasúti vendéglő

és szálloda részére kimérő kerestetik. Ajánlatok „Szorgalmas“ jelígre a kiadóhivatalba. 151

Varróleányok

jó fizetés mellett azonnal felvétetnek Erdélyi Andorné női varrodájában Aradon, Rákóczy-utca 4. szám. 46

Keresek

azonnali vagy február 1-re egy ügyes idősebb segédet, aki a fűszer és rövid áruban jártas és a román nyelvet bírja. Izraelita vallásu előnyben részesül. Ajánlatokat igény megjelöléssel kérek. Ugyanott egy tanuló felvétetik. Berkovits Herman, Brád. 93

Egy intelligens nőt

(vizsgázott gyermek-óvónő előnyben részesül) egy 6 éves leányhoz és 3 éves fiúhoz keresek. Ajánlatok küldendők: Färber Miksa, Temesvár. 127

Szerény igényű nő,

ki a háztartás minden ágában jártas, azonnal alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 145

OKTATÁS.

Németül és franciául

beszélő intelligens leány, ki e nyelvek tanítására társalgás útján vállalkozik, lakást és ellátást nyerne az őri háznál. Cím a kiadóban. 130

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha igazán jó és szakosított angol bőr-butor, vagy háló, ebédlő és salon fabutor venni óhajt, ugyanott függönyöket, szőnyeget, divánt, afripue és löször-matracot, forduljon a készítőhöz, Berán Antal és Fia céghez, Gróf Hunyadi-palota, Forray-utca. Ugyanott minden e szakmába tartozó javítások és átalakítások és tapétázás elvállaltatik. Meglepő olcsó árak. 47

Tolnai Világlapja 1912-re.

II. füzet: nálam már megjelent Minden pénteken egy üzlethelyiségemben, mint kívánatra házhoz szállítva összes kedvezményekkel eredeti árban kapható, 112000 kötetes elsőrendű kölcsönkönyvtár csekély kölcsöndíj mellett Krausz Paulin, színház-épület. 4181

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Vojtek és Weisztól. III-5215

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése csak a Weitzer János utcában létezik. A két üzlet egyesített raktárát igen olcsón árusítja. — Farsangra a legelőnyösebb bevásárlási forrás. Aradváros, megyei és interurbán telefon 517. 555

Farsangi vásár.

Tulhalmozott raktár végett férfi, női és gyermekcipők leszállított árban. Férfi cipők 6 koronától, női cipők 5 koronától és gyermekcipők 1 koronától feljebb. Klein József cipőkereskedő, Petőfi-utca. Telefon 826. 3725

Menyasszonyi kelegyek

óriási választékban és legolcsóbban beszerezhetők. Tombolatárgyak mélyen leszállított árban kaphatók Fischer Mór üveg, corcellán, lámpa és diszmiáru üzletében Aradon Andrassy-tér 20. 4801

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisztól. III-5251

Vas kályha

és egy íróasztal jutányosan eladó Munkácsi Mihály-utca 2. sz. ajtó 11. szám. 148

KÖLÖNFÉLE.

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-5251

LAKÁST KERESNEK.

Egy magányos ur leány

keres ur háznál lakást és teljes ellátást, ajánlatokat „hivatalnoknő“ jelígre a kiadóba kérek. 122

KIADÓ LAKÁS.

Tökély-tér 6. szám

II. em., 3 szobás lakás elköltözés folytán kiadó. 118

Lakás.

Két szoba, mellékhelyiségekkel, kis családnak havi 24 koronáért kiadó Demeter-utca. 111a 147

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-5251

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1-7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-főherceg-ut 18. szám alatt a házmester. 87

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára

Weitzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb árakon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakosított javító-műhely.

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atsól Péter-utca 2. (szomszéd)

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Vagyon. Mérleg-számla 1911. évi december hó 31-én. Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár			1135757	31	Részvénytőke			3600000	
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			869680	06	Tartalékalap	1228629	06		
Váltók			17469872	54	Leirási tartalékalap	51424	27		
Kölcsönök:					Díjas záloglevél tartalékalap	33751			
Záloglevél biztosítéki kölcsönök	6176499	39			Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	42103	45		
Jelzálog-kölcsönök	272242	79			Ingatlanörlesztési tartalékalap	84244			
Kötvény-kölcsönök	44783				Nyugdíjalap	118534	27	1558686	05
Községi kölcsönök	57483	48	6551008	66	Engedményezett községi kölcsön			57483	48
Folyószámlai kölcsönök			706077	74	Záloglevelek a forgalomban:				
Előleg értékpapírokra			29190		5%-os d. n.	5082400			
Záloglevél biztosítéki alap:					5%-os díjas	888000		5920400	
K. 460,000 n. é. 4% magy. kor.					Kisorsolt záloglevelek			32400	
járadék			404800		Takarékpénztári betétek:				
Záloglevél-készlet:					könyvecskékre	8557901	72		
K. 21,500 n. é. 5% d. n.					folyószámla a...	1804858	76	9862760	48
saját int. záloglevél...			19780		Vissziszámított váltók			5859778	48
Értékpapírok:					Idegen váltók és küldvények			721011	58
K. 120,000 n. é. 4% kor. jár.			105600		Ingatlan tartozás az Andrássy-tér 19. sz.				
K. 100,000 n. é. 4% Pesti			89000		házon			215756	
hazai I tkpénztári kötvény			86175		Ingatlan tartozás az Andrássy-tér 22. sz.				
K. 90,000 n. é. 4 1/2% Pesti					házon			199521	54
hazai I tkpénztári kötvény			188612	50	Hátralékos záloglevél-szelvények			26918	
K. 197,500 n. é. 4 1/2% Hazai					Hátralékos osztalék-szelvények			2010	18
bank kötvény					Hátralékos betétkamatadó			19735	47
K. 20,000 n. é. 4% Pozsony			17660		Előre felvett kamatok	278800	25		
városi kötvény					Előre felvett házbérek	0000			
20 db Osztrák-magyar bank			32000		Átmeneti záloglevél-kamat	24815	84	309616	09
részvény					Nyereség-egyenleg:				
50 db Arad-csanádi vasut			9000		nyereség-áthozat 1910. évről	42557	07		
törzsrészvény					1911. évi nyereség	429231	26	471788	88
750 db Arad-csanádi vasut			150000						
II. sor elsőbbségi részvény									
100 db „Hungária” aradi			50000						
pamutgyár részvény									
36 db Budapesti takarékp.			14400						
és orsz. zálogk. részvény			10630	02					
Különbféle részvények és sorsjegyek			753017	52					
Hátralékos értékpapirkamatok			10814	58					
Andrássy-tér 19. sz. ház			500000						
Andrássy-tér 22. sz. ház			379239	30					
Leltár	13088	80							
Leírás 10%	1308	88	11779	92					
Hátralékos kamatok			16843						
			28857860	63				28857860	63

Aradon, 1912. évi január hó 9-én.

Raffland Bernát, s. k. vezérigazgató

Stein Zsiga, s. k. cégvezető-titkár

Ráskai Miksa, s. k. főkönyvesvezető.

Dr. Keresztes Gyula, s. k. igazgatósági elnök.

Domonkos Lajos, s. k. igazgatósági alelnök.

Glück Károly, s. k. igazgató Dr. Mittler Izidor, s. k. igazgató. Resnera Aladár, s. k. igazgató Réthy Viktor, s. k. igazgató. Schill József, s. k., igazgató

Singer Izrael, s. k. igazgató.

Szathmáry Mihály, s. k. igazgató

Vásárhelyi Dezső, s. k. igazgató.

Jelen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1912. január hó 9-én.

A felügyelő-bizottság:

Reinhart Gyula, s. k. f. b. elnök. Hoffmann Antal, s. k. f. b. tag. Kosztka Emil, s. k. f. b. tag. Martens Cásár, s. k. f. b. tag. Weil József, s. k. f. b. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Az alapszabályok 58. §-a értelmében alulírott felügyelő bizottság az intézet ügyvezetésének minden ágát többször vizsgálat tárgyává tette s különösen a pénztárkezelést, valamint a könyvvezetést a rendszeren tartott üléseken pontosan megvizsgálta. Nemkülönben alaposan megvizsgálta az igazgatóság által eléje terjesztett évi zárszámadások és mérlegek minden egyes tételét.

Alulírott bizottsági tagok e vizsgálatok alapján jelentjük, hogy a takarékpénztári ügykezelést mindenkor a legnagyobb rendben és az alapszabályokkal egybehangzónak találtuk.

Indítványozzuk tehát az évi mérlegnek a tek. Közgyűlés által leendő elfogadását, hozzájárulunk egyszersmind az igazgatóságnak az évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatához, mely szerint a mérleg jövedelmi egyenlege 429,231 K. 26 f.

az alapszabályok 137. §-a értelmében levonandó:

a) 5% a tartalékalapnak	21,461 K. 56 f.
b) 2% a nyugdíjalapra	8,584 " 68 "
c) 10% az igazgatóság jutaléka	42,923 " 12 "
d) 2% a vezérigazgató jutaléka	8,584 " 62 "
e) 2% a tisztviselők jutaléka	8,584 " 63 "
a felügyelő bizottságnak	4,000 " — "
marad:	335,092 K. 70 f.

az 1910. évi nyereség áthozat... 42,557 " 07 "

a közgyűlés rendelkezésére álló összeg: 377,649 K. 77 f.

Reinhart Gyula, s. k. f. b. elnök. Hoffmann Antal, s. k. f. b. tag. Kosztka Emil, s. k. f. b. tag. Martens Cásár, s. k. f. b. tag. Weil József, s. k. f. b. tag.

Indítványozzuk, hogy ebből a 160

K. n. é. részvények 24. számú 1911. évi szelvényeink 14 koronával és 800 K. n. é. részvények ugyanilyen számú és évi szelvények 70 koronával 1912. évi január hó 22-től kezdve intézetünk pénztáránál való beváltására fordítsassék ... 315,000 K. — f.
 adassék közecélokra ... 4,000 " — "
 a nyugdíjalap rendkívüli dotációjára ... 5,000 " — "
 az intézeti helyiségek az Andrássy-tér 22. számú saját házunkban leendő áthelyezés költségei részbeni fedezetére fordítsassék a leltár számla javára ... 10,000 K. — f. 334,000 K. — f.

a maradványt 48,649 K. 77 f.

pedig kérjük az 1912. évi nyereség- és veszteség-számlára elővezettetni.

Végül pedig véleményezzük, hogy az igazgatóságnak a befejezett 1911. évi működésére nézve a felmentvény megadásának és kérjük ezt a magunk részére is kimondani.

Aradon, 1912. január hó 9-én.